

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Reetta Huusko

Siellä *koti* missä

Artikkeleita luovilla aloilla työskentelevien kodeista ja asukkaista DesignOnTampere -yhdistykselle

Metropolia Ammattikorkeakoulu

Muotoilu

Tekstiilisuunnittelu

Opinnäytetyö

1.1.-25.4.2019

Tekijä(t) Otsikko	Reetta Huusko Siellä koti missä -Artikkeleita luovilla aloilla työskentelevien kodeista ja asukkaista DesignOnTampere -yhdistykselle
Sivumäärä Aika	50 sivua 1.1-25.4.2019
Tutkinto	Muotoilija
Tutkinto-ohjelma	Muotoilu amk
Suuntautumisvaihtoehto	Tekstiilisuunnittelu
Ohjaaja(t)	Tekstiilisuunnittelun lehtori Tiina Karhu, TaM Muotoilun lehtori Tuiti Paju, TaM

Opinnäytetyön aiheena on luovalla alalla työskentelevien kodit sisustuksellisesta ja viestinnällisestä näkökulmasta. Kodit sijaitsevat Tampereella ja Nokiolla. Opinnäytetyö on toiminnallinen produktio, jossa työstetään kolme (3) artikkelia hankkeistaja DesignOnTampere -yhdistykselle. DOT on voittoa tavoittelematon, muotoilu- ja kulttuurialan järjestö, joka tuottaa tapahtumia ja julkaisuja.

Tutkimusmenetelmänä ovat haastattelut, valokuvaaminen, kerätyn aineiston dokumentointi sekä erityisesti muotoilun, viestinnän sekä Tampereen kaupunkiin ja sen kulttuuriin liittyvän kirjallisuuden ja julkaisujen hyödyntäminen lähdeaineistona. Lisäksi palautetta kerätään hankkeistajalta ja haastateltavilta.

Toiminnallisessa produktiossa vierailaan jokaisen henkilön/henkilöiden kodissa, joissa myös haastattelut ja valokuvaus tapahtuvat. Näiden lähtökohtana ovat ihmisiä ja koteja yhdistävät tekijät ja keskeiset teemat kuten ajaton ja kestävyys perustava sisustaminen, luovan alan näkyminen kodissa, kaupunkilaisuus, muualta paikkakunnalle muutto sekä asiat mitkä yleisesti tekevät kodista kodin.

Asukkaiden koti- ja kaupunki-identiteettiä tarkastellaan kehittäen samalla visuaalista ja journalistista ammattiosaamista sekä tuoden aloilta uusia näkemyksiä ja havaintoja. Opinnäytetyö on suunnattu muotoilu-, viestintä- ja kulttuurialan opiskelijoille ja kaikille, joita kiinnostaa näiden alojen kombinaatiot eri muodoissaan.

Avainsanat

Sisustaminen, viestintä, luova työskentely, kulttuuri, kotikaupunki, design, tekstiilisuunnittelija

Author(s) Title	Reetta Huusko Home is where the... -Articles about the homes and residents of people working in creative fields for the DesignOnTampere -association
Number of Pages Date	50 pages 1.1-25.4.2019
Degree	Bachelor of Culture and Arts
Degree Programme	Design
Specialisation option	Textile Design
Instructor(s)	Tiina Karhu, Senior Lecturer, MA Tuiti Paju, Senior Lecturer, MA
<p>The subject of this thesis consists of the homes of those who are working at a creative artistic field in interior design and communications. These homes are located in Tampere and Nokia. This work is a functional production where three (3) articles are produced for the principal DesignOnTampere -association. DOT is a nonprofit organization of design and culture, which produces events and publications.</p> <p>Research methods include interviews, photographing, the documentation of the collected material and especially utilizing design, communication and the literature and publications concerning town Tampere and its culture (as a source material). In addition, feedback is collected on applicants and interviewees.</p> <p>Each home has been visited where interviews and photographing has been carried out. In the center of attention, there are factors connecting people and homes and the essential themes such as timeless and long-lasting interior design, how working in the creativity brunch comes out, urbanity, relocation from another area and the matters, which generally makes home a home.</p> <p>Home and town identity of the inhabitants has been examined to improve visual and journalistic expertise and making new visions and perceptions of the brunches. This thesis is aimed at students of design, communication and culture and also everybody, who is interested in the combinations of these fields.</p>	

Keywords	Interior design, home, decorating, journalism, cultur, hometown, creative working, design, textile designer
----------	---

Sisällysluettelo

- 1 Johdanto
- 2 Produktion esittely
  - 2.1 Taustaa
  - 2.2 Tutkimuskysymykset ja -menetelmät
  - 2.3 Viitekehys
- 3 DesignOnTampere
  - 3.1 Kaupungissa
  - 3.2 Lehdessä
  - 3.3 Minussa
  - 3.4 Aiheen rajaaminen yhdistykselle
- 4 Työprosessi
  - 4.1 Aikataulukaavio
  - 4.2 Produktion eteneminen
  - 4.3 Juttukeikoilla alkukevään Tampereella
  - 4.4 Palojen koonti
- 5 Siellä *koti* missä, haastattelut liitteenä
  - 5.1 Kotien ja asukkaiden valinta
  - 5.2. Asukkaiden koti- ja kaupunki-identiteetti sekä visuaalinen viestiminen
    - 5.2.1 Rauha, Antti Hämäläinen
    - 5.2.2 Kasvoja, Laura Hoppo perheineen
    - 5.2.3 Valo ja kiireetön hetki keittiössä, Karoliina Pentikäinen
    - 5.2.4 Ovet avoinna, Maija Arela
- 6 Kierrätys ja kestävyys kotien keskiössä
- 7 Kuvakollaasi
- 8 Reflektointi
  - 8.1 Millainen on hyvä artikkeli?
  - 8.2 Oma oppiminen ja kehitys muotoilun ja journalistisen alan näkökulmasta
  - 8.3 Miten onnistuin?
  - 8.4 Haastateltavien palaute
  - 8.5 Emilia Kiialaisen palaute
- 9 Loppusanat
- 10 Lähteet

Kuva1.

Kuva 2.

Kuvat 1 ja 2. Tampere-laista kauneutta sisältä ja ulkoa.

Johdanto

Muotoilun opintojeni aikana minulle vahvistui visio siitä, että haluan suuntautua erityisesti sisustus- ja kulttuuritoimittamiseen ja jakaa kaikkea sitä monipuolisuutta, mitä visuaalisuuden ja viestinnän yhdistäminen pitää sisällään. Koen, että tulevaisuudessa voin hyödyntää pääaineeni tekstiilisuunnittelun monin eri keinoin ja ettei yhtä ainoaa, rajattua polkua suunnittelutyössä ole. Kuvailisin näiden alojen yhdistämistä loputtomaksi palapeliksi, joka vaatii jatkuvaa ympäristön ja ihmisten havainnointikykyä, aktiivisuutta, verkostoitumista ja luomisen taitoa, jotta oikeat palaset loksahtavat paikalleen. Alla lyhyt esimerkki avaamaan näkemystäni:

1937 piirtäjä Mauri Pesonen ja johtaja Onni Leonard Menander keskustelivat junamatkalla Tampereen asioista. He havaitsivat kaupungista puuttuvan sellaisen yhteisön, joka yhdistäisi kaupunkilaisia ja toisi sen matkailuelämän ja kulttuurin esille. He päättivät yhdistää voimansa ja suunnittelutyö sai alkunsa. Vuonna 1938 rekisteröitiin virallisesti Tampere-Seura. (Hämäläinen, 1989, s.11)

Aiheeni opinnäytetyöhön alkoi elämään tutustuttuani ja myöhemmin muutettuani Tampereelle. Koin samankaltaisia efektejä kuin Pesonen ja Menander aikoinaan. Näin kaupungin (kuva 2) ja kotien tunnelmassa ja arkisissa ihmiskohtauksissa erityistä lämpöä ja potentiaalia. Kasvava ja kehittyvä muotoilu ja kulttuuri tulevat selkeästi ilmi katukuvassa, ihmisten aktiivisuudessa ja tapahtumissa. Urahaaveenani on korostaa ja tuoda näitä puolia esille entisestään.

Päädyin lopulliseen aiheeseeni intohimostani sisustamiseen ja kaupunkikulttuuriin sekä kiinnostuksesta erilaisiin ihmisiin ja koteihin, perusarkeen, jota niissä vietetään.

Olin tutustunut DOT -ilmaisjakelulehteen jo vuosia sitten ihailen sen visuaalista ulkoasua ja persoonallista tekstityyliä. Talvella 2019 otin yhteyttä sen toiminnanjohtajaan Emilia Kiiialaiseen ja yhteydenpidon ja palaverin kautta sain DesignOnTampereen hankkeistajakseni opinnäytetyöhöni. Tavoitteekseni muodostui tuottaa DOT -yhdistykselle julkaittavaksi valmiita artikkeleita, joissa avataan kotien sisustuksellista puolta, luovalla alalla työskentelevien ihmisten kotikaupunki-identiteetin sielunmaisemaa sekä pesänrakennuksen edistymistä.

Sain koottua kattavan joukon erilaisia luovan alan ihmisiä ja koteja (kuva 1) sekä heitä yhdistäviä tekijöitä. Luvussa kolme käsittelen jokaista asukasta ja kotia yksitellen. Tärkeiksi avainkäsitteiksi muodostuivat jokaisen haastateltavan kohdalla henkilökohtainen kokemus omaan kotikaupunkiinsa, kotipesän rakennus, kyky visualisoida tilaansa sekä kertakäyttökulttuuria vastaan taistelevat näkökulmat ajattomaan sisustukseen panostaen. Kodit eivät myöskään olleet ennalta tuttuja ja tämän ansiosta sain tietynlaisen vapauden luovia ja havainnoida tilanteet spontaanisti paikan päällä.

Tämän opinnäytetyön keskeisenä tavoitteena on avata asukkaan ja kodin visuaalisia ja toiminnallisia ilmentymiä sekä kehittää ja tuoda esille kykyjäni välittää niiden moniulotteista estetiikkaa.

Kuva 3.

Kuva 4.

Kuva 3 ja 4. Tampere: kaupunki ja korttelit, jotka herättivät eloon opinnäytetyöni aiheen.

2 Produktion esittely

2.1 Taustaa

Kuten alkujohdatuksena kerroin, kodin henki ja visuaalinen ilme, erilaiset ihmiskohtaukset sekä kupliva design-kaupunkikulttuuri ovat asioita, jotka synnyttävät loppumattoman uteliaisuuden tutkia ilmiöitä ajan hengessä. Reilu vuoden Tampereella säännöllisesti kulkeneena ja kaupunkiin Helsingistä lokakuussa 2018 muuttaneena, inspiroidun uudella tavalla ja aloin löytää tieni ilmaista itseäni muotoilijana.

Tekstin tuottaminen, kuvituksen kanssa tai ilman on ollut minulle aina luontevaa. Tampereella aloin myös valokuvaamaan (kuva 3 ja 4) ja pitämään omaa blogia. Sanomallinen estetiikka ja muotoilu alkoi avautumaan ihan uudella tavalla.

Tiesin lapsuudenystäväni toimivan heillä DesignOnTampereella valokuvaajana ja hän antoi minulle päätoimittajan yhteystiedot. Yhteistyön varmistuttua yhdistyksen kanssa,

visio alkoi juosta päässäni. Toiminnallinen produktio tulisi edellyttämään minulta verkostoitumista, visuaalista silmää, kykyä heittäytyä haastattelutilanteisiin ihmisten henkilökohtaisimmalla alueella eli heidän kotonaan, kameran sujuvaa käyttöä ja hallintaa kuvanmuokkausohjelmien kanssa. Sekä johdonmukaista toimimista ja jatkuvaa aikataulutusta kahden päämääräni kanssa, jotka ovat yhteistyö ja artikkelit DesignOnTampereelle ja valmistumiseen edellyttävä muotoilun opinnäytetyöni *Siellä koti missä*.

2.2 Tutkimuskysymykset ja -menetelmät

Luokittelen tutkimusmenetelmäni olevan kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Lähestymistapoja, aineistonkeruu- ja analyysimenetelmiä on monia. Haen työssäni merkityksiä, eikä tutkimusotteeni ole minkään tietyn tutkimusalan tai yksi tapa tutkia vaan tiedonkeruumenetelmiä on useita.

Tutkimusmenetelmäni opinnäytetyössäni ovat ensisijaisesti haastattelut ja valokuvaaminen ja sitä kautta havainnointi, ihmiskohtaamisten ja kotien tulkinta sekä erityisesti lähdekirjallisuuden hyödyntäminen. Seuraava vaihe on aineiston dokumentointi artikkeleiden muotoon sekä kuvien ja tekstien editointi ja muokkaaminen, jotka kattavat ison osan toiminnallista produktiotani. Lisäksi säännöllinen yhteistyö DesignOnTampereen ja haastateltavien kanssa ovat keskeisiä menetelmiä.

Alustava materiaalini koostuu haastattelukysymyksistä, joita sovellan tilanteiden ja kohteen mukaan. Järjestelmäkamera on tärkeä työvälineeni, jolla valokuvaan henkilöt ja heidän kotinsa. Otoksia kertyy useita yksityiskohtaisemmista lähikuvista isompiin spotteihin. En rajaa tai noudata liian orjallisesti valokuvaamisen sääntöjä, mutta tunnelman välittyminen, kuvan valotus, tarkkuus ja laatu ovat tärkeässä roolissa.

Tuotemainostamisen tai jatkuvan uutuudenviehätyksen sijaan minua kiinnostavat tunnelnearvokkuus, maanläheisyys sekä ihmisten aito ja vilpitön kohtaaminen. Haluan löytää oivalluksia tietyille esineille, tilan käytölle sekä asukkaan käyttäytymismalleille visuaalisessa mielessä. Pyrin avaamaan niitä menemättä henkilökohtaisuuksiin haastateltavien yksityisyyttä kunnioittaen.

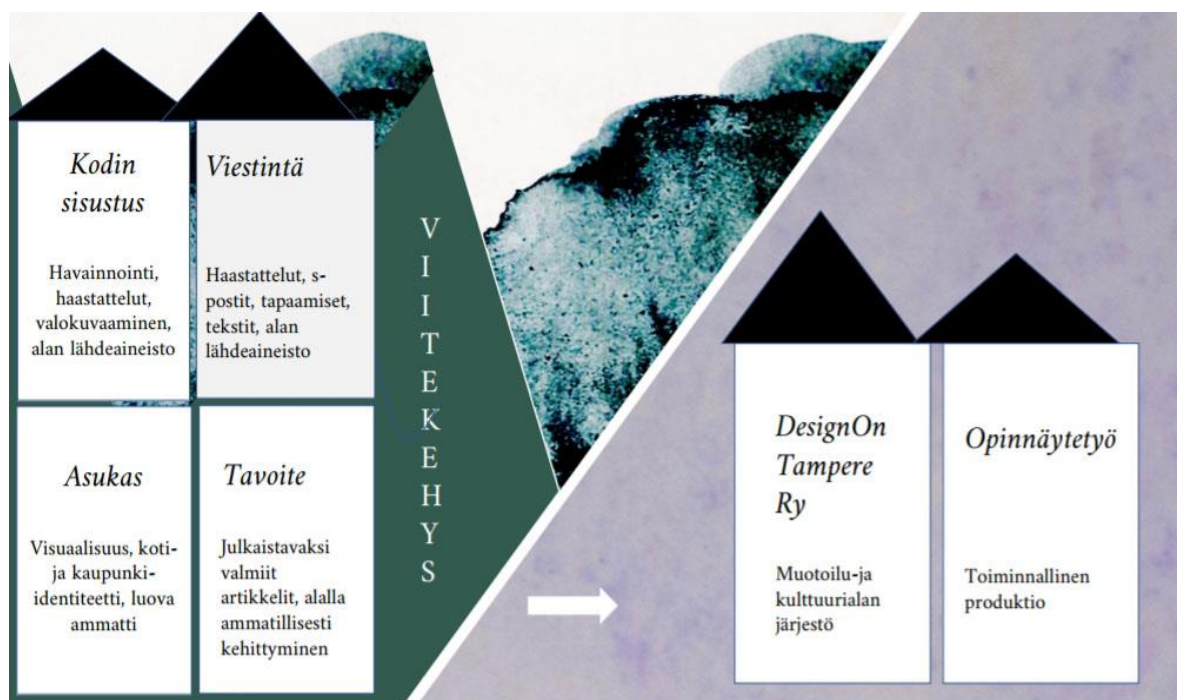
Aiheeni on laaja muotoilun ja viestinnän yhdistymisen sekä monen eri yhteistyötahon (haastateltavat ja DOT) vuoksi. Tutkittavat aiheet ja tutkimuskysymykset olen rajannut

kahteen osioon. Ensimmäinen osio perustuu asukkaan ja kodin sekä kotikaupungin keskeisiin kemioihin:

1. Mitä ja miten luovalla alalla työskentelevä henkilö viestii visuaalisesti kodiin?
2. Miten muualta muuttanut kokee kotikaupunkinsa?
3. Kestävä kulutus- ja kierrätyskulttuuri

Toinen osio perustuu omaan oppimiseeni kysymyksessä, miten yhdistää onnistuneesti journalistinen viestintä sekä muotoilu.

2.3 Viitekehys

Kuva 5.

Visuaalisuuden ja viestinnän yhdistyminen ovat viitekehyksessä (kuva 5) suunnan antajat koko opinnäytetyölle. Molemmat muodostavat kombinaation kodin ja asukkaan kanssa, josta syntyy tavoite artikkeleiden työstämiseen järjestölle ja opinnäytetyön koostamiseen. Näitä kuvaavat kaksi laatikkoa oikealla. Kaupunki on tärkeässä roolissa avaamaan identiteettiä asumiselle ja juurtumiselle. Vasemmalla puolella olevia laatikoita

on neljä, jotka kuvaavat jokaista haastateltavaa ja kotia, joita käsittelen yksilökohtaisesti 3.luvun alaotsikoissa.

3 DesignOnTampere

Alla kertomassani, kappaleessa 3, oleva teksti perustuu <https://designontampere.com> -sivuilta keräämääni tietoon sekä omaan havainnointiini ja kokemuksiini, jotka DOT:sta ovat itselleni välittyneet.

Kuva 6. Kaupungin kulttuuri- ja design -keskittymien kartta vuodelta 2017

3.1 DOT kaupungissa

DesignOnTampere on luova, voittoa tavoittelematon muotoilijoiden yhdistys, tapahtumien järjestäjä sekä kaupunkikulttuurin edistäjä Tampereella.

Yhdistyksessä on mukana laaja monialainen tiimi. Yhdistyksen toimintaa johtaa Emilia Kiialainen, joka toimii myös lehden päätoimittajana. Kiialainen on aiemmin muun muassa työskennellyt vaatesuunnittelijana neljän naisen vuonna 2003 perustamassa Muka ja -yrityksessä. Brändi painottuu käytännöllisyyteen ja eettisyyteen. Vuonna 2009 Kiialainen perusti yhdessä 7 muun muotoilijan kanssa DesignOnTampereen. (Heino, 2018. s.16-18)

Tällä hetkellä yhdistyksessä on heidän lisäksi mukana toiminnassaan useita freelancereita kuvataiteilijoista ja graafikoista sarjakuvantekijöihin sekä ekokauneusalan yrittäjästä filosofian- ja yhteiskuntatieteiden opiskelijaan.

DOT tuottaa Designtori -tapahtumaa Tullikamarilla kolme kertaa vuodessa. Ensimmäinen järjestettiin v.2008. Tapahtumaan osallistuu noin 70 muotoilijaa, jotka valitsevat yhdistyksen jäsenistöstä koostuva jury. Valintakriteereihin lukeutuu toimiva, laadukas design, erottuvuus, eettisyys sekä ammattimaisuus ja paikallisuus.

Yhdistyksellä on myös oma pop up -kauppa Sokoksella, jossa on esillä tamperelaisten suunnittelijoiden vaatteita ja asusteita. Lisäksi DOT kokoaa vuosittain kartan Tampereen kiinnostavimmista gallerioista, erikoisliikkeistä ja ruokapaikoista (kuva 6). Kartta on ladattavissa myös yhdistyksen verkkosivuilta <https://designontampere.com/kartta/> Sivuilta löytyy kattavasti ja selkeästi infoa heidän toiminnastaan. Myös näköislehdet voi lukea verkossa.

3.2 DOT lehdessä

Valokuva 7. DOT #05

DOT-ilmaisjakelulehti on ilmestynyt yhteensä kuusi kertaa, vuodesta 2013 lähtien. Nro #7 ilmestyy elokuussa 2019. Lehti on visuaaliseen, design -henkiseen ja graafiseen ulkoasuun panostava ja paljon valokuvia sisältävä (kuva7).

Jokainen lehti kattaa kolmen laajemman artikkelin juttusarjan, esimerkkinä uusimman numeron haastattelut ja esittelyt tamperelaisista design -liikkeistä ja heidän perustajistaan/edustajistaan. Eettisyys ja kotimaisuus ovat yhdistykselle tärkeitä arvoja. DOT kannustaa paikallisuuteen ja ekologisuuteen antamalla vastuullisille brändeille, tuotteille ja tekijöille palstatilaa. (DOT, 2018, s.7-15)

Kolme artikkeliani on mahdollista julkaista juttusarjana alkusyksystä ilmestyvässä lehdessä.

3.3 DOT minulle

Kun sain ensimmäisen DOT ilmaisjakelulehden käsiini keväänä, se ei jäänyt lukemisen jälkeen Tampereen kulttuuritalo Laikun portaille, vaan nappasin sen kassiini ja säilöin Helsinkiin asti.

Lehden tyylikäs ulkoasu ja estetiikkaa hengittävä kepeys puhuttelivat. Halusin tutustua siihen lisää.

Rakkaus kaupunkiin ja unelmani alkoi elää käsi kädessä sen valtavan muotoilu- ja kulttuuri innovatiivisten mahdollisuuksien kanssa. Näiden oivallusten kautta syntyi käsitys siitä, että voin yhdistellä omia vahvuuksiani ja alojani, muotoilua ja viestintää.

DesignOnTampere on oivallinen esimerkki siitä, mitä tapahtuu, kun oman alansa ammattilaiset päättävät yhdistää voimansa, ja saada aikaan jotain innovatiivista ja koko kaupunkia edistävää.

Viime vuonna Tampereen design- ja arkkitehtuuriviikkojen teemana oli identiteetti. Siihen päädyttiin yhdistyksen kahdeksan vuotisen taipaleen kunniaksi, kun tiimin alle ja päälle keski-ikäiset jäsenet olivat käyneet keskusteluita ammatti-identiteeteistään (Häikiö, 2018, s.4).

Kuten ylläkerrottu osoittaa, työyhteisössä verkostoituminen, kommunikaatio on ensisijaisen tärkeää, ja auttaa niin itseä kuin muita työ- ja ammatti-identiteetin kehittämisessä, jonka taas voi puolestaan olettaa kasvattavan työpanosta. Ja se taas tuottaa tulosta.

Valmistumisen lähestyessä ja opinnäytetyöni aihetta pohtiessa ensimmäiset kysymykseni ovat liittyneet omaan ammatti-identiteettiini ja verkostoitumiseen, freelancerina ja tiimityöskentelijänä toimimiseen. Käynyt läpi työhistoriaa ja tulevaisuutta, tavoitteita ja päämäärää. Kysymyksiä: Mitä haluaisin tehdä, mihin pystyn, missä ja kenen kanssa?

DOT:sta tekee ihailtavan sekin, että se on osallistanut tiimiinsä monipuolisesti jäseniä, myös opiskelijoita, työstämään lehteä.

Rakkaus kaupunkiin ja unelmat alkoivat elää käsi kädessä sen valtavan muotoilu- ja kulttuuri innovatiivisten mahdollisuuksien kanssa. Potentiaalisuuden kautta syntyi halu yhdistellä omia vahvuuksia ja kokemuksia muotoilun ja viestinnän aloilta sekä tavoite verkostoitua ja saada yhteistyökumppaneita. Tavoite tehdä jotain yhtä vaikuttavaa kuin DesignOnTampere.

3.4 Aiheen rajaus yhdistykselle

3.4.1 Muuttajat kertovat pesänrakennuksestaan

Päättämäni aihe työssäni rajautui luovilla aloilla työskenteleviin, eri-ikäisiin ihmisiin ja Tampereella tai lähiseudulla asuviin. Esittelin potentiaaliset haastateltavat DOT:lle ensimmäisessä palaverissamme ja sain pari vinkkiä lisää heihin liittyen.

Neljä juttukeikkaa hoidettuani, näytin työn alustavat tulokset Emilia Kiialaiselle ja hän ehdotti työn rajaamista artikkeleissa muualta muuttaneisiin henkilöihin (kuva 8). Vaikka minulla on ollut alusta saakka vapaat kädet, rajouksia tekemällä helpottaa ja selkeyttää omaa työtään. Päätin pitää pitkän uran luoneen, Tampereella koko ikänsä asuneen tekstiilisuunnittelijan Maija Arelan mukana itse opinnäytetyössä, mutta profiloin muualta päin Suomea Pirkanmaalle muuttaneet henkilöt koteineen kolmeen artikkeliin.

Näkökulma on siksikin kiinnostava, että omat juureni ovat alun perin Kainuusta. Myös pääkaupunkiseudulta Tampereelle muuttaneena pystyy samaistumaan henkilöihin eri tavoin. Näin yhdeksi olennaiseksi tutkimuskysymykseksi muodostui henkilön suhde nykyiseen kotikaupunkiinsa.

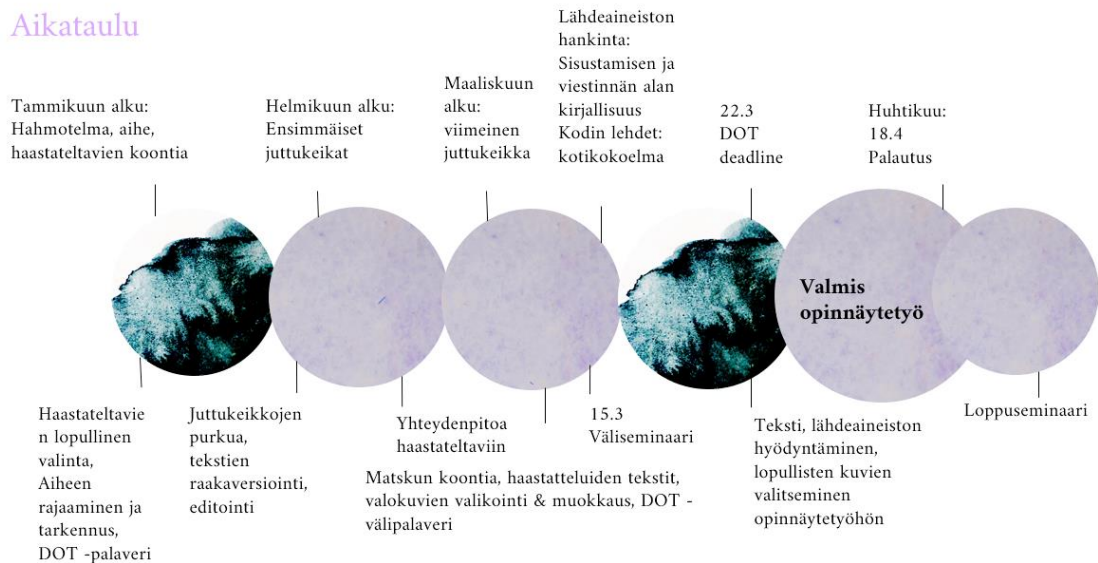
Kuva 8. Happo-Virtojen koti muuttui Tampereen kerrostaloasunnosta puutaloksi Nokialla.

4 Työprosessi

Luvussa 4. tarkastelen produktion aikataulujen etenemistä, työvaiheita ja niiden yksityiskohtia sekä koko lopullisen työn kokoamista. Lopuksi visualisoin ns. palapelin.

4.1 Aikataulu

Aikataulu

Kuva 9.

Aikataulukaaavioni (kuva 9) jakautuu kuuteen eri osioon, jotka on jaoteltu tammikuussa tekemiäni alustavien aikataulu -suunnitelmien mukaan. Jokainen kohta on pääosin toteutunut aikataulun mukaisesti. Loppuseminaari on eritelty erilliseksi osiokseen ja esiintyy kaaviossa ilman tarkkaa päivämäärää.

4.2 Produktion eteneminen

Kun opinnäytetyön aihe oli saanut hyväksynnän ja olimme olleet yhteydessä Emilia Kii-alaisen kanssa sähköpostitse, sovimme palaverin. Tapasimme 18.1 DesignOnTampereen toimistolla Kehräsaarella, jossa esittelin aiheeni ja mahdollisia haastateltaviani. DOT osoitti kiinnostuksensa produktiooni ja keskustelimme artikkeleista, joita lähtisin heille työstämään ideani ja opinnäytetyöni kautta. Mahdollisuutena oli myös artikkeleiden julkaiseminen juttusarjaan seuraavan lehden nro.7:ään, joka ilmestyisi elokuussa 2019, jos rahoitus järjestyisi kuten aiempina vuosina. Kävimme läpi tavoitteita ja niiden aikataulutusta ja vaihdoimme ajatuksia alustamme yleisesti.

Pian palaverin jälkeen kaavailemiäni henkilöiden ja kotien osallistuminen produktioon varmistui. Hahmottelin aikatauluja ja suunnittelin juttukeikkoja hajanaisesti helmikuulle ja maaliskuun alkuun, jotta voisin aloittaa niiden purkamisen aina heti yhden haastattelun tehtyäni.

Sain kaikkien mukana olevien kanssa sovittua ajankohdat kuukauden sisälle ja jokaisessa oli 1-2 viikon väli. Ensimmäinen ajoittui helmikuun alkuun, jonka jälkeen ne etenivät tasaisella syklillä. Olin yhteydessä kaikkiin s-postitse tai sosiaalisessa mediassa enemmän tai vähemmän säännöllisesti ennen tapaamisiamme. Luvussa 4.3 avaan yksityiskohtaisemmin juttukeikkoja.

Jokaisen haastattelun jälkeen purin pääasiat, kuten esimerkiksi tunnelman, avainsanat, hetket ja tärkeimmät sitaatit, word -tiedostoon muististani ja luonnoslehtiöstäni. Perinteinen kognitiivinen toimintametodini, jota käytän helpottamaan jatkotyöskentelyäni. Valokuvat siirsin tietokoneen muistiin ja useimpien kohdalla, keräsin heti potentiaalisimmat valokuvat eritellen artikkeleihin ja opinnäytetyöhön meneviin. Osa muokkasin adobePhotoshop -ohjelmalla, joka myös osoittautui tärkeäksi työkaluksi hämärän loppupalven ja huonon luonnonvalon vuoksi. Valokuvat vaativat vähintään valotuksen ja kirkkaiden lisäämistä ja kontrastien säätöä.

Pyrin saamaan jokaisen henkilön kohdalla nämä työvaiheet suoritettua loogisesti, jottei päällekkäisyyksiä tulisi etenkin tekstien kanssa.

Itse opinnäytetyön kirjoittamista hahmottelin helmikuussa vain lähinnä johdannon ja sisällysluettelon osalta, jotka väliseminaari 14.3 vaati. Tämä siksi, että halusin ensin purkaa haastattelut huolellisesti ja keskittyä artikkeleihin, joiden deadlineksi olimme sopineet Kiialaisen kanssa 22.3.2019.

Tapasin ohjaajani Tiina Karhun helmikuussa ja sain häneltä ohjausta ja neuvoja aloittamista varten. Aloin päästä kiinni punaiseen lankaan, vaikka itse kirjoitustyön annoin vielä odottaa.

Pidimme Kiialaisen kanssa välipalaverin 8.3, jolloin tarkensimme heidän rooliaan hankkeistajana. Sovimme, että jollei artikkeleita julkaista uusimmassa numerossa, jonka rahoitus oli edelleen epävarma, toimisi DOT työssäni kuitenkin säännöllisenä palautteen antajana. Jos artikkelit eivät päädy lehteen, minulla olisi myöhemmin myös mahdollisuus tarjota artikkeleita freelancerina muihin medioihin.

Kävimme me yhdessä läpi opinnäytetyöni visualisoitua suunnitelmaa ja siihen mennessä jo tekemiäni tekstejä ja kuvia. Sain niistä palautetta paikan päällä suullisesti sekä myöhemmin myös kirjallisena sähköpostiin.

Väliseminaarissa 14.3 tarkentui työn pääpisteet ja itselleni alkoi muodostumaan selkeämpi kuva koko projektin etenemisestä. Seminaari antoi myös itsevarmuutta jatkaa hyvin alkanutta matkaa. Niin sanotusta ensimmäisestä etapista suoriutuminen ansaitsi tähän kohtaan pienen tauon työstämisestä, jonka aikana opinnäytetyön kirjoittaminen alkoi kypsyä loogisemmin ajatustyönä.

Rajattuani artikkelit kolmeen henkilöön ja kotiin, panostin niihin deadlineen lähestyttyä. Tekstimitta oli kussakin 3000-4000 merkkiä, joka osoittautui välillä haastavaksi laajan materiaalin vuoksi. Tähän sain ohjeistusta Kiialaiselta tehdä valintoja tekstien ja kuvien kesken. Joko enemmän palstatilaa ja vähemmän kuvia tai toisinpäin. Valintaa hankaloitti se, että kyse oli sisustus -artikkeleista, jotka usein vaativat sisältöön myös paljon visuaalista ilmentymää kuvien muodossa. Kuitenkin koin, että tekstissäni yhdistyivät aiheeni niin monta pääkohtaa, etten voinut rajata niitä liikaa.

Päädyin kolmeen kuvaan ja vähän alle 4000 merkkiä laajaan juttuun. Artikkelit lähetin eteenpäin ensin haastateltavilleni hyväksyttäväksi, mahdollisten asiavirheiden tai muun huomautettavan vuoksi, johon haastateltavalla on oikeus. (Journalistin ohje18, 2016, [https://www.journalisti.fi/artikkelit/2016/9/mit-min-sanoin-/kuten asiaan kuuluu.](https://www.journalisti.fi/artikkelit/2016/9/mit-min-sanoin-/kuten%20asiaan%20kuuluu)) Jutut palautettuani, sain niistä reilun viikon sisällä palautetta ja muokkaus- sekä korjailuehdotuksia. Tämä helpotti suunnattomasti työskentelyäni, sillä työstin samaan aikaan jo opinnäytetyön teoriaosuutta.

Teoriaosuus lähti sujumaan saatuani kasaan tarpeeksi kirjallisuutta. Huomasin kuitenkin haastavuuden olevan aiheeni laajuudessa: minun täytyi ottaa huomioon hyvin monta eri osa-aluetta lähdeaineistoa hankkiessani, erotella niissä pääasiat ja oman kontekstini kannalta oleellisimmat asiat. Kun rakenne alkoi selkeytyä, myös teksti lähti sujumaan. Tämän jälkeen opinnäytetyö alkoi sujumaan omalla painollaan ja palaset loksahdella paikoilleen.

DesignOnTampereelta saan loppupalautteen artikkeleista ja yhteistyöstä sekä pidämme kevään aikana yhteisen loppupalaverin. Mahdollisuudesta julkaista artikkelini seuraavassa lehden numerossa he keskustelevat lehtikokouksessa tiiminsä kanssa 15.4.

4.3 Juttukeikoilla alkukevään Tampereella

Helmi-/Maaliskuun alku oli erityisen inspiroivaa aikaa työstämisen kannalta. Jokainen haastattelukokemus oli omanlaisensa ja sain hirvittävästi energiaa ja visioita tästä luovasta ja toimeliaasta joukosta. Olen ollut myös erityisen kiitollinen, siitä, että ihmiset päästivät minut niin avoimesti kotiinsa. Vaikka ihmisen kohtaisikin kuin ihmisenä, ei lähes vieraan, etenkin media-alan henkilön ottaminen yksityiselle alueelleen ole täysin läpihuutojuttu. Vaikkei sisustustoimittamisessa yleensä ole kyse sensaatiohakuisuudesta, on ymmärrettävää, että erityisesti mediassa esillä oleva/työskentelevä saattaa asennoitua varauksella journalisteihin. Alla kerron lyhyesti myönteisistä keinoista ja periaatteista toimia vakavasti, mutta positiivisesti otettavana journalistina. Tuon esille tapoja luoda hyvä keskustelu ja kontakti, tässä tapauksessa reflektoin nimenomaan haastatteluun ja haastateltavaan ihmiseen.

Viestintätieteiden tiedekunnassa Tampereen yliopistossa on tehty mielenkiintoinen hanke ja sen pohjalta tutkimus sovittlevasta journalismista. *Sovittelujournalismin käsikirjassa* puhutaan yhteiskunnallisesta trendistä, jossa haetaan erilaisia toimintatapoja ja -malleja toimia viestinnällisissä, ihmisten kohtaamistilanteissa. Konfliktien sijaan haetaan rakentavia ja ratkaisukeskeisiä tapoja toimia mediassa. Kolme tärkeintä osiota osapuolten dialogissa ovat jännitteen selkiyttäminen, jolla tarkoitetaan keskeistä käsitystä tilanteen taustan tutkimisesta, motiiveista ja täsmällisyyttä, rehellisyyttä. Toinen on kuunneltaminen, jonka tavoitteena on osallisten tuleminen kuunnelluiksi ja vakavasti otettaviksi ja kolmannessa painotetaan luottamuksen kannattelua, jonka pääperiaate on luottamuksellinen vuorovaikutustilanne, joka liittyy vahvasti journalismin eettisiin periaatteisiin ja prosessien läpinäkyvyyteen. (Hautakangas, Ahva ja Haara. 2017, s.6-8)

Pyrin rakentamaan haastattelu- ja kuvaustilanteista sekä koko prosessista mahdollisimman miellyttävän ajatellen haastateltavaa ja hänen omaa reviiiriään. Mielenkiintoisen näkökulman näihin koteihin ja itse tilanteeseen toi se, etten ollut nähnyt näistä kodeista yhtäkään ennen sinne menoa. Parin näiden sisustuksellista puolta olin nähnyt sosiaalisessa mediassa. Ennakkoluuloisempi olisi voinut valita vain ennalta tuttuja, jottei ota riskiä, jos kodit eivät jostain syystä sopisikaan itse työhön/artikkeleihin.

Koin kyseisen toimintatavan kuitenkin hyvin vapauttavana ja sopivasti haasteellisena. Sain spontaanisti heittäytymisestä kokemusta nopeasta kyvystä reagoida ja havainnoida tilanteita juttukeikan kestäessä yleensä pari tuntia.

Noudatin juttukeikoillani tiettyjä sääntöjä, jotka laadin epävirallisesti itselleni. Niissä henkilöiden yksityisyyden kunnioittaminen oli ensisijaisena: pyysin heti alkuun kertomaan, jos kotona oli jotain sellaista, mitä ei halunnut kuvattavan. En myöskään kuvannut kenenkään kotia ulkopäin, jotta henkilöiden kodin tarkka sijainti pysyisi anonyyminä. En kysynyt liian intiimejä ja vältin johdattelevia kysymyksiä.

Jokaisesta kodista välittyi nopeasti tietynlainen näkökulma, visio ja ilme, jotka helpottivat omaa työtäni punaisen langan löytämiseen.

Pyrin haastateltavien kanssa neutraaliin kanssakäymiseen ja ammattimaisuuteen. Henkilökohtainen tyylini juttukeikoilla ja ihmisten kanssa on kuitenkin tuttavallinen. En itse koe sitä negatiivisena puolena, sillä uskon luottamuksellisen haastattelusuhteen syntyvän ystävällisyydestä ja omana itsenään ihmisen kohtaamisesta.

Osittain haastavinta oli henkilöiden valokuvaaminen kodissaan, koska sisustusjuttua tehdessä täytyy ottaa monta asiaa huomioon: kuvakulma, yksityiskohdat, tila ja henkilö itse. Halusin tehdä kuvaustilanteesta kuvattavalle mahdollisimman rennon ja mukavan, niin kuin voisi olettaa jokaisen valokuvaajan haluavan.

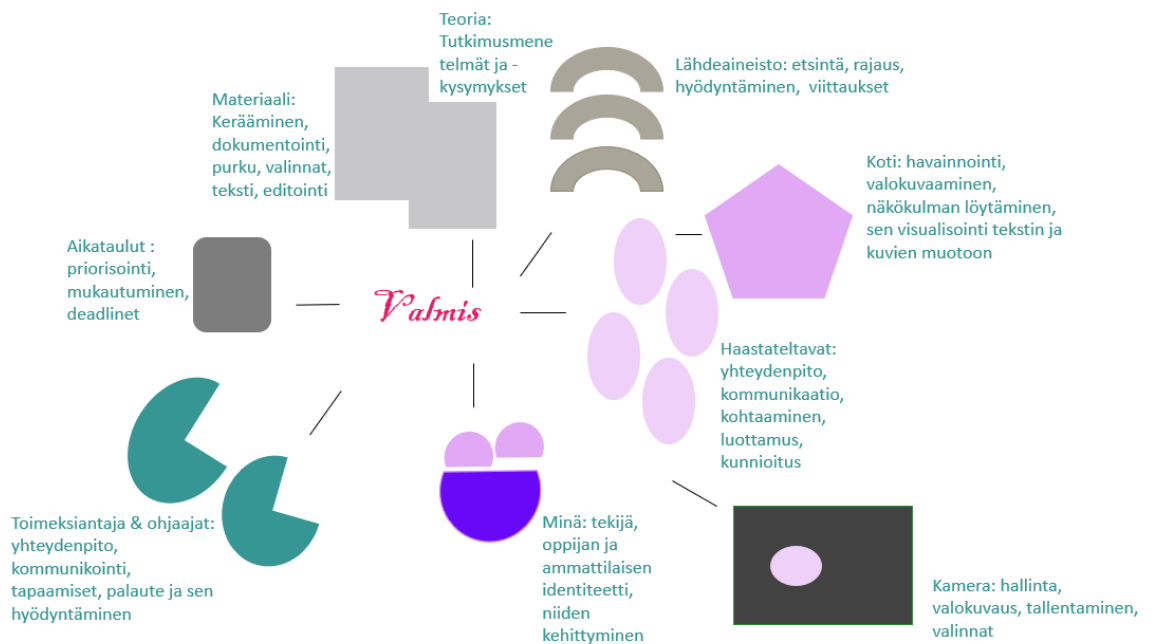
Jokaisen haastateltavan kanssa löytyi paljon yhteisiä puheenaiheita. Muotoilu, tekstiilisuunnittelu alana, uusi kotikaupunki ja sinne sopeutuminen, Tampereen historia, tuttu asuinalue, kodin vaiheittain sisustaminen, lapsiarki, projektit ja taide olivat osa keskustelujamme.

Toivon, että myös haastateltaville jäi juttukeikoista lämmin ja miellyttävä kokemus. Uskon itse laadukkaan journalismin palvelevan eniten silloin, kun kaikille osapuolille jää yhteistyöstä kaikin puolin hyvä kokemus ja sen välittyvän myös itse jutussa.

Olen pyytänyt haastateltaviltani palautetta, jotka sisällytän lukuun 8. Jatkuva kehittyminen ja oppiminen ovat tärkeässä asemassa työssä, jonka vuoksi koen kaikenlaisen rakentavan kritiikin erityisen tärkeänä.

4.4 Palojen koonti

Näen Produktion pääkohdat, kohteet ja toiminnalliset vaiheet visuaalisina paloina mielessäni, jolloin minun on helpompi hahmottaa kokonaisuuksia. Tarvitsen usein suunnittelutyössä ja projektin edetessä kuva + teksti -yhdistelmän. Alla oleva ei varsinaisesti näytä perinteiseltä palanen kiinni toiseen -palapeliltä, mutta mielessäni ne loksahtavat erivärisinä muotoina ja väreinä toisiinsa. Vihreän ja lilan sävyt ovat toimineet inspiraatioväreinäni koko oppinnäytetyön työstämisen ajan (Kuva 10).

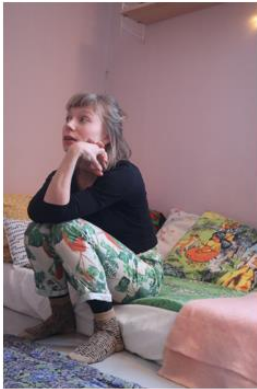

Kuva 10.

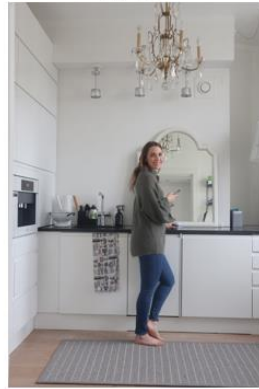

5 Siellä *koti* missä

Laura Happon, kuvajournalisti,
Nokia

Karoliina Sallinen-Pentikäinen,
sisällöntuottaja, Pyynikki

Maija Arela, tekstiili- ja
värisuunnittelija, Tammela

Antti Hämäläinen,
toimittaja, Kaakinmaa

Valokuva 11. Nelikko.

5.1 Haastateltavien valinta

Aiheen ja haastateltavien pyörittely alkoi loppusyksystä 2018. Ajatuksena oli hyödyntää omia alan verkostoja sekä uusia että vanhoja tuttavuuksia. Halusin mahdollisimman monipuolisen otoksen luovan työn eri aloilta.

Yksi asia oli kuitenkin selvä: asukkaan kodin ei tarvinnut olla ennalta tuttu eikä tunnettu. Luotin intuitiooni siitä, että saatuani kasaan alan ihmisiä, myös heidän kotinsa visuaalinen ilme olisi kiinnostava. Kahden valitsemani henkilön koti oli kuitenkin tullut tutuksi sosiaalisessa mediassa.

Muutama potentiaalinen haastateltava koteineen jäi heti projektin alkuvaiheessa pois muun muassa aikataulullisista syistä.

Kuvajournalisti Laura Hapon omintakeiseen ja lämpimään tyyliin kuvata kotiaan sekä kameralla että tekstein, on viehättänyt itseäni aina kovasti. Hän on lisäksi lapsuudenystäväni Kajaanista, jonka kanssa olemme aikuisiällä olleet vähän tekemisissä. Tämä ja heidän muuttonsa Mansesta Nokialle remontoimaan omakotitaloansa loivat kiintoisan perspektiivin juttuuni.

Koodaava toimittaja oli uusi tuttavuus Tampereella, ja yhteinen puheenaihe löytyi juurikin pohjoisesta pääkaupunkiseudulle ja myöhemmin Pirkanmaalle muuttamisesta. Taiteilija -uran ja harrastuksen käydessä ilmi, uskoin, että saan mielenkiintoisen näkökulman hänestä ja hänen kodistaan opinnäytetyöhöni.

Neljäs vinkattiin DesignOnTampereen taholta. Kansainvälistä, pitkäaikaista ja arvostettavaa uraa tekstiili- ja värisuunnittelija -yrittäjänä tekevä Maija Arela oli itselle ennestään tuntematon. Näkökulma tuli vieläkin mielenkiintoisemmaksi kuultuani hänen juurensa olevan syvällä Tampereella, missä suunnittelija on myös asunut koko ikänsä.

Viimeistä haastateltavaa hahmottelin pitkään. Halusin mukaan jonkun, jonka uraa olen itse seurannut pitkään. Itse erilaisia blogi -portaaleja säännöllisesti lukevana ja laajasta sisällöntuotannosta kiinnostuneena, otin yhteyttä Karoliina Pentikäiseen, jonka Kolmistaan -blogin lukijana olen ollut kuutisen vuotta. Myös hänen melko tuore kirjailijan uransa kiehtoi.

Kiitollisena sain mukaani heidät kaikki. (kuva11) Yhteydenpito sähköpostitse ja sosiaalisessa mediassa sekä aikataulujen yhteensovittaminen rakensivat pohjan onnistuneille juttukeikoille, joista ensimmäisen tein helmikuussa Antti Hämäläisen kodissa. Tarinat saivat alkaa.

5.2 Asukkaiden koti- ja kaupunki-identiteetti sekä visuaalinen viestiminen

Alaluvussa 5.2 tulkiten neljää kotia ja niiden asukkaita havaintojeni ja tutustumani lähteaineiston pohjalta, joihin kuuluvat erilaiset tutkimukset, sisustus- ja itseapu -kirjallisuudeksi luokiteltavat teokset ja Tampereen historiaan liittyvä kirjallisuus ja erilaiset verkkojulkaisut sekä erityisesti haastatteluni pohjalta, joista olen artikkelit koostanut. Artikkelit on lähetetty DesignOnTampereelle, mutta eivät ole esillä sellaisenaan opinnäytetyössäni.

5.2.1 Rauha, Antti Hämäläinen

Haastattelussa Antti Hämäläinen kertoo taiteen, kierrätyslöytöjen ja kasvien olevan kotoon suuressa roolissa. Haastattelijan ja tuntemattomana kodin nopeana havaitsijana huomaa niiden puhuvan omaa visuaalista kieltään tehden minimalistisesti sisustetusta kodista henkevän ja arvoituksellisen.

Sotien jälkeistä sisustustyyliä on tutkittu paljon ja jo vuosikymmenien ajan Pohjoismaille tyypilliseksi sisustustyyliksi on tituleerattu vaalea ja kepeärakenteinen vähäeleisyys, jossa korostuvat yksinkertaiset muodot. (Aaltonen, 2010 s.10)

Yleisesti yhtymäkohtia 1940 ja 1950-luvun sisustustyyliin on edelleen paljon. Skandinaavinen tyyli henkii vaaleaa ja harmonista hyggeilyä, mutta sen rinnalle on tullut myös ajan patinoimat huonekalut, värikkäät tekstiilit ja taide.

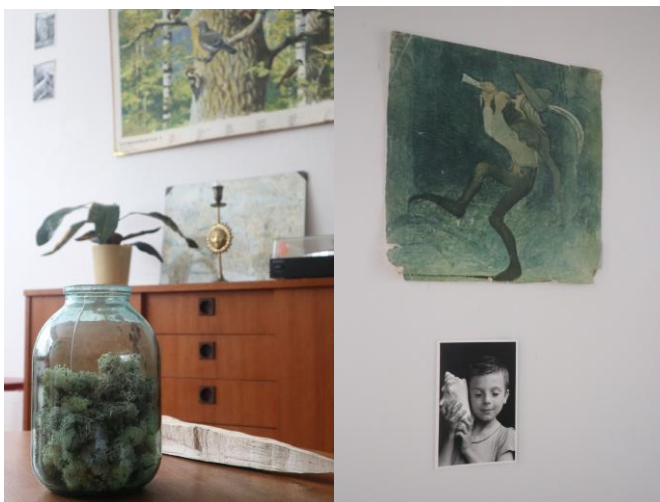
Hämäläisen kodissa yhdistyvät nämä tekijät. Huonekaluja ja sisustuselementtejä on hilytysti, mutta asukkaan mielenkiinnon kohteista ja historiasta kertovat esineet tuovat oman maailmansa täynnä värejä, eloa ja estetiikkaa. Lisäksi asukas itse maalaa ja piirtää paljon ja usein teokset pääsevät erilaisiksi kollaaseiksi seinälle asti (kuva12).

Valokuva 12. Juuret Lapista. Antti Hämäläisen Kaakinmaan kodissa hänen itse taiteilemiansa teoksia on sekä esillä että piilossa.

Entisaikojen osittaisen kirpputori -häpeän sen mahdollisen nuhrisuuden ja likaisuuden on huomattu muuttuneen ilmiöksi, jossa panostetaan kierrättämiseen ja käytetyn tavaran entisöintiin ja jälleenkäyttöön. Havaittavissa olevat syyt voivat olla ekologisen tietoisuuden lisääntyminen, trendien vaihtuminen, halpa hinta, nettikirpputorit sekä yleisesti vanhan ja kestävän, jokaisen henkilökohtaista esteettistä silmää miellyttävän tavaran arvostus. Ilmiössä nähdään myös negatiivisia puolia ja kierrätys voi saada ristiriitaisia piirteitä. Kulttuuriseura Ry:n kolumnisti Sari Karttunen kirjoittaa: Suosion katsotaan aiheuttaneen huolen kulutuksen lisääntymisestä monipuolistuvien kierrätys -mahdollisuuksien vuoksi. Kuluttajälhtöistä, talouskasvullista ajattelutapaa kyseenalaistetaan ekologisuutta korostaen. Takana on pelko kertakäyttökulttuurin kasvamisesta kierrätys -ideologian nimissä. (Karttunen, 2016, Kulttuuriseura ry)

Hämäläinen kertoo tekevänsä kuluttajana hankintoja harvoin, lähinnä silloin kun käyttöesineille tai vaatteille on tarvetta, ja suosivansa silloinkin kodin lähikirpputoria. Tämä viestii hänen elämäntyyliinsä olevan eettisyyttä peräänkuuluttava ja visuaalisesti harkitseva.

Kuvat 13 ja 14. Hämäläisen keräämiä aarteita luonnosta ja taidelöytöjä elämän varrelta.

Askeettisuus ja suomalaisuudessa, erityisesti pohjoisessa kasvaneiden, korostuva arvostus luontoa ja luonnonmukaisuutta kohtaan on ollut havaittavissa läpi 1900 -luvun ja kasvaneen voimakkaan kaupungistumisen myötä. (Taskinen, 2007, s.36)

Hämäläinen kehuu Kaakinmaata ympäröivää Pyynikkiä sen luonto- ja lenkkeilymahdollisuuksien vuoksi. Myös kaikki palvelut ovat kävelymatkan päässä.

Pyynikki on saanut alueena yhden suosituimman kaupunginosan maineen Tampereella. Mistä tämä voisi johtua? Pyynikin historiasta kertovassa Tampereen yhdistysten ja kaupungin yhdessä työstämässä teoksessa Tupu Anttila kiteyttää asian runonomaisesti näin:

”Miten Pyynikin voisi vangita sanoihin ja kuviin, kirjan kansien väliin? Ei voikaan. Pyynikki on koettava. On kavuttava harjulle hengittämään Pyhäjärveltä puhaltavaa kevättuulta. On kuljettava männikössä kesän lempeässä valossa. On kahlattava Jalkasaaren lokakuuisessa lehtimeressä. On ihmeteltävä näkötorresta, miten puhdas lumi lepää honkien oksalla.” (Anttila, 1995, s.3)

Oma tulkintani: Myös luontokappaleiden kerääminen sisustusesineiksi kertoo maanläheisyydestä ja yhteydestä luontoon, samoin kuin asukkaan elämän varrelta kertynyt taide (kuva 13 ja 14). Hämäläisen haastattelussa mainitsevat kulttuuri- ja liikuntaharrastukset sekä kiintyminen kotiinsa ja ympäristöönsä viestivät asukkaan halusta ja etenevästä juurtumisesta kotikaupunkiinsa Tampereelle.

5.3.2 Kasvoja, Laura Hoppo.

Kuva 15. Hoppo-Virtojen kotona on elämää tilassa ja ihmisissä.

Yksilapsisen perheen puutalo -kodin identiteetti ja henki syntyy asukkaiden omin käsin tekemisestä, säännöllisestä remontoinnista sekä puulämmitteisestä talosta ja pihasauhasta Nokialla. Haastattelussa kuvajournalisti Laura Hoppo kertoo heidän sisustavan antijärjellä, ja kirpputorit ja kierrättäminen ovat harrastuksia ja osa arkea. Kodin visuaalinen ilme on yhtä aikaa esteettisesti harkitun näköistä ja arkielämää sattumanvaraisesti henkivää.

Erityisesti luovilla aloilla työskentelevien kodeissa voi havaita yllämainitsemiani, yhtenäisiä piirteitä. Tekstiilitaiteilija Maija Louekari mielestä elämän eri vaiheita henkivien ja ihmisten tyylin elää kodissaan olevan mielenkiintoisempaa kuin design -henkiset kodit sisustuslehdistä käsin. Hänen mielestään sattumanvaraiset asetelmat ja sotkuiset eteiset voivat olla kiinnostavampia kuin lähtökohtaisesti suunnitelmallisen tarkasti sisustetut huoneistot. (Savio & Rapia, 2011, s.11)

Monia käsillä tekemisen taitoja yhdistävä kuvajournalisti Hoppo ja puuseppä -avopuolisonsa Santtu Virran sekä heidän tyttärensä (kuva 15) kodissa voi aistia monenlaisia elämyksiä. Se on muotoiltu asukkaiden näköisiksi ja sisustuksessa ei ensisijaisesti mennä minimalistisuus ja tarve edellä. Mitä tarve sitten nykyaikana on? Onko se käytännöllisten hyödyke-esineiden, kodinkoneiden, rikki menevien tekstiilien uusimista? Vai voiko tarve olla yhtä lailla myös harrastuksiin, omaan alaan, intohimoihin liittyvää? Miten luovia yhtä aikaa minimalistisuuteen pyrkivässä ja ilmastonmuutosta hillitsevässä ja samaan aikaan kulutuskuultuuriin painostavassa yhteiskunnassa?

Elämyksellisen sisustamisen katsotaan länsimaisessa kulutus -yhteiskunnassa ajavan perustarpeiden ohi. Tilalle on tullut enenevässä määrin elämäntapa -sisustamista ja modernistista sisältöä. Ihanteessa ei kuitenkaan katsota olevan kyse niinkään ostamisen arvostamisesta vaan erilaisten kulutusmahdollisuuksien hyödyntämisestä. (Taskinen, 2007, s.2.)

Hoppo-Virtojen kotona tehdään niin talon korjaukset ja pintaremontoinnit kuin monet huonekalut ja esineet itse. Myös perheen taide on hyvin paljon itse muotoiltua. Monet materiaalit tulevat tällöin muualta, mutta kulutus suhteessa uutena ostamiseen on vähäinen. Kaupunkielon ja maalla asumisen kulutuksen vertailu itsessään on vaikeaa, koska puitteet ovat hyvin erilaiset.

Pysyvyyden katsotaan tulevan oman käden jäljen näkymisestä ja ruumiillisesta työstä. Maalla tämä on näkyvämpää ja lisäksi luonto, aktiivisuus ja omavaraisuus ovat keskeisiä käsitteitä. Kaupungissa arkea ja elämäntyyliä hallitsevat usein yleinen kiire, ja hektisyys sekä työpaineet, jonka vuoksi mökkeilyä ja maalla asumista on alettu ihannoimaan kaupunkiasumisen rinnalla. (KK 11 12/2005,20-24 ja 32-36, Taskinen, 2007, s.37-38)

Jatkuva remontointi yhtä aikaa (lapsi)arjen pyörittämisen kanssa voi tuntua suurelta kriisiltä, joka vaatii jatkuvaa priorisointia ja kaaoksen hallintaa. Tällaisessa elämäntilanteessa sisäisten viestien löytäminen, motiivina itsensä armahdus loputtoman työstämisen sijaan, voi olla haasteellista.

Pappeina työskentelevä aviopari Johanna ja Juha Tanska rohkaisevat teoksessaan *Talo minussa, minä talossa* löytämään asuinympäristöstä ja omasta sisimmästä kumpuavia viestejä. He avaavat tilannetta, jossa keskeneräinen koti, olipa kyseessä sitten esimerkiksi kerrostalo -huoneisto tai rintamamiestalo, voi tuntua loputtomalta projektilta, josta aiheutuu syyllisyydentuntoa ja stressiä. Rakentamista, ripustamista, korjaamista, lattian laittoa, tapetointia, kunnostamista, entisöintiä. Kärjistetysti, helpompaa olisi tehdä ratkaisu ja muuttaa muualle. Jos kuitenkin oppii sietämään keskeneräisyyttä ja saamaan inspiraatiota ja nautintoa uuden luomisesta eikä vaadi valmista, voi kodista ja tekemisestä löytää aivan uuden ulottuvuuden. (Tanska, 2011, s.95-96).

Havaintojeni pohjalta Happo-Virtojen kodissa eloisuus ja elämyksellisyys syntyy kodikkuuteen ja inspiroivaan sisustukseen sisältyvä muotokuvien moninaisuus. Niitä on ympäri taloa polaroid -kuvissa, printeissä, tauluissa ja huomiota herättävimmät heidän itse tekemiään. Happo kertoo, ettei osaa pitää omia valokuvaamiaan otoksia seinillä. Hänen näyttelyssään esillä ollut teos *Pullanainen* on poikkeus (kuva xx). Maalaukset, piirustukset ja keramiikka tuovat uniikilla tavalla asukkaiden oman persoonan esiin.

Muotokuvan katsotaan nykyaikana olevan kuin aikakapseli, joka pysyy kodin paraatipaikalla kodin kaikkien sisustustrendien läpi. Enää kuvissa ei patsastele pelkästään 1800-luvulta lähtien kuuluisat ikonit tai eliitin väkeä, vaan usein perheenjäsenet itse. Taiteilija *Matti Pikkujämsä* kertoo muotokuvien olevan demokratisoinut ja ne voivat olla humoristisia, värikkäitä ja hieman vääristyneitäkin. Olennaista on myös niiden nopeat tekniikat ja edullisuus. Muotokuvien uuden tuleminen myötä kuluttajat ovat saaneet mediassa aivan uudenlaista inspiraatiota. (Reenpää, 5/2019, s.66-68.)

Oma tulkintani: perheen kodissa projektit, taide eri muodoissaan ja oma käden jälki luo persoonallisen ja lämminhenkisen tunnelman. Vaikka kierrätettyjä löytöjä saattaa kertyä heräteostoksina, tässä taloudessa estetiikalla, ajattomuudella ja kestävyydellä on merkitystä, ei jatkuvalla uudistamisella ja kertakäyttötavaran ostamisella. Tästä kertoo itse tekemisen meininki niin avoparin ammattien kuin sisustus- ja elämäntyylinkin kautta.

5.3.3 Valo ja kiireetön hetki keittiössä, Karoliina Pentikäinen

Ammattibloggaaja, sisällöntuottaja ja kirjailija Karoliina Pentikäisen ja hänen perheensä kodista välittyi ensimmäisenä tulvivat luonnonvalo, raikkaus ja keveys. Pinnat olivat vaa-leita ja moderneja, joihin ajattomat huonekalut ja esineet toivat vanhan ajan arvokkuutta ja kontrastia.

Tarkastelen tässä luvussa kotia niistä näkökulmista, jotka nousivat vahvasti esille: perin-teikkyys, käytännöllisyys ja tiettyyn tilaan kohdistettu funktionaalisuus (kuva16). Keittiö on haastateltavan mukaan tärkeässä roolissa heidän arjessaan. Erilaiset valaistukset luovat sinne kodikasta tunnelmaa. Kodinkoneilla ja käyttöesineillä on selkeä järjestys ja tehtävä. Tässä tilassa on ilmeisen helppo toimia ja hän kertookin haastattelussa heidän laittavan usein ruokaa yhdessä, kolmistaan.

Yhdessä kokkailusta, raaka-aineisiin panostamisesta ja keittiön ns. koneistamisesta on tullut nykypäivän normi. Kulttuurihistorioitsija ja ammattijärjestäjä avaa näkemystään nykykeittiöstä, jossa käsin tehtävät asiat hoitavat jokin laite tai kone. Keittiön teknologisoitumisesta on tullut hänen mukaansa monien talouksien robotti-ilmiö. Hän liittää tähän myös kodissa vallitsevan ruokakulttuurin, jossa panostetaan vaihteluun, ruoka-aineisiin ja valmistusvälineillä kikkailuun. (Aalto, 2017, s. 42-46.)

Kuva 16. Keittiö on haastateltavan ja perheensä lempipaikkoja kotona.

1949 asuntopuunnittelun vallankumouksessa keittiöastiat jäivät mullistuksen ulkopuolella. Siinä missä keittiöt itsessään alkoivat sähköistymään, koristeelliset astiat. Muotoilija Kaj Frank kehotti *Kaunis koti* -lehdessä räjäyttämään astiat, koska ne eivät enää sopeutuneet koti-ihanteeseen, jossa painotettiin funktionalistista tyyliä. Myöhemmin hän kehittelikin edullisen ja minimalistisen *Kilta*-astiaston, joka oli helposti pinottava ja yhdisteltävissä muihin astioihin. Siihen aikaan sarja ei kuitenkaan ollut läpihuuto -juttu, koska sodanjälkeinen kansa hakeutui pois pelkistetystä askeettisuudesta. (Aalto, 2017, s. 46-47.)

Haastattelujen ja tutkimuksien rinnalla voi esittää näkemyksen ilmiöstä, jossa nyky-yhteiskunnan modernismin ja teknologisoitumisen rinnalle haetaan, tiedostamatta tai tiedostaen, vastapainona perinteikkyyttä. Siinä missä Pentikäisen erikoiskahvikone tiputtaa latet muutamassa sekunnissa, tiputtaa se ne ”vanhan ajan” kuppeihin, kauniisiin ja ajattomiin, joihin haastateltava kertoo kiintyneensä. Siinä missä yleisesti nykyperheen perinneruoka ei ehkä enää ole muusi ja lihakastike, on yhdessä ruuanlaitto ja panostus valmistamiseen ja raaka-aineisiin, mahdollisista kodinkoneista huolimatta, isossa osassa. Kiire ja hektisyys ja yleistynyt etätyöskentely sekä mahdollistavat että kannustavat yhteisiin ruokahetkiin. Pentikäinen kertoo tässäkin asiassa juuri yhdessäolon olevan pääasia, olipa tarjolla sitten vaikka vaan siskonmakkarasoppaa.

Pentikäinen kertoo haastattelussa muuton myötä raivanneensa paljon tavaraa pois, ja konmarituksen olevan nykyään lähes elämäntapa. Ennen hän kertoi hurahtaneensa useinkin ostamaan uutena esimerkiksi kodin tekstiilejä, mutta nykyään tarpeettomat on riisuttu, ja kierrätetyillä ja perintö -huonekaluilla ja esineillä on taloudessa suurempi funktio.

Pysyvä elämäntapa, jossa kaikki turha tavara karsitaan pois, on saavuttanut suurta suosiota suomalaistalouksissakin erityisesti *Marie Kondon*, ensimmäisen vuonna 2015 julkaistun Konmari -teoksen myötä. Ideana ei ole minimalistisuus ja klinisyys vaan jokaisen kodista löytyvän tavaran kohtaaminen kysymyksellä: ”Tuottaako tämä minulle iloa?”. Kondo kehottaa etenemään laji lajilta kaikki ja hakemaan tunnereaktioita ja jollei niitä välity, on tavarasta luovuttava. Muuttajien kohdalla hän kehottaa ennenaikaiseen tavaroitten karsimiseen, koska uskoo toisen kodin johdattavan seuraavan omalta kodilta tuntuvan luo. Filosofinen menetelmä noudattaa ja vaatii tunneperäistä ajattelukykyä, jonka lopputuloksena on pysyvä elämänmuutos niin ulkoisesti kuin mielen tasolla. (Kondo, 2016, s.2-8, Garrity, 2019.)

Oma tulkintani: konmaritus näkyy kodissa valon ja tilan hengitettävyytenä, järki- ja käytöesineissä sekä käytännöllisinä säilytysratkaisuina. Ne luovat yhdessä vanhaa aikaa henkivien, massiivisten huonekalujen kanssa arvokkuutta ja lämpöä huokuvan tunnelman. Vaaleat pinnat luovat harmonisen pohjan klassisen omaiselle ja raikkaalle sisustukselle, johon väripilkkuja ja leikkisyyttä tuovat tuoreet kukat, kodin tekstiilit, pastelliset pinnatuolit ja keittiön kodinkoneet sekä perheen kouluikäisen tyttären huone.

Kuva 17 ja 18. Kodin väripilkkuja.

5.3 Ovet avoinna, Maija Arela.

Tässä luvussa tarkastelen tekstiili- ja värisuunnittelija Maija Arelan kotia ja historiaa erityisesti paljasjalkaisen tamperelaisuuden ja tekstiilisuunnittelu -ammatin ja uran näkökulmista, jotka haastattelussa erityisesti korostuivat. Kontekstini poikkeaa hieman aiemmista haastattelu -analyseista hyödyntäessäni tässä luvussa oman alan tietämykseni pohjalta syntyvää kuvailua. Tämän haastattelun kohdalla muun muassa havainnointi ja keskustelut toimivat analyysini pohjana.

Ensimmäiset aistien varassa havaitut tunnelmat Arelan ja hänen aviopuolisonsa kodista: toinen toistaan persoonallisemmin sisustettuja huoneita, rohkeaa värimaailmaa ja muistoja esineissä ja huonekaluissa. Ikkunoista tulvivaa valoa ja huonekorkeutta, tilankäytön harmoniaa. Kauniita ja laadukkaita kodin käyttötekstiilejä.

Maija Arelan suunnittelijan ura ja vuonna 2006 perustaman Arela -yrityksen sielu tulevat arvokkaasti esille 214 neliöisessä huoneistossa. Muistot uran alkua ajoilta ja eri vaiheiden taipaleilta on koottu seinän kokoiselle hyllylle. Kestävyyden, laadun ja harkittujen värien brändi elää Arelan kotona erityisesti hänen työhuoneessaan, josta myytiin ennen myös yrityksen tuotteita (kuva 19).

Kuva 19. Maija Arelan kodin työhuoneeseen on kerätty muistoja uran vaiheilta.

Arelan yritys sai alkunsa suunnittelijan ihastuessa Pariisin matkallaan ylelliseen ja laadukkaaseen kashmiriin, jota ei Suomessa 2000-lukuun mennessä ollut paljon saatavilla. Hän perusti yrityksen silloisen yhtiökumppaninsa kanssa myyden yksinkertaisia moderneja kashmirvaatteita. Edelleen heidän konseptinsa pyrkii keskittymään ekologisuuteen, ja he pilotoivat muun muuassa käytettyjen neuleiden myyntiä ja huoltopalveluita sekä järjestävät keskustelutilaisuuksia.

Arela kertoo keskustelussamme yrityksensä, kotinsa ja ammattinsa arvoista. Niiden pääosassa ovat vastuullisuus ja ajattomuus. Hän kannustaa nykyajan kertakäyttökulttuurin sijaan vanhan uudistamiseen ja vannoo kestävyuden nimeen niin omassa sisustuksessaan kuin tuotteissaankin.

Merkityksellisyys ja kulttuurihistoria elää ympäri huoneistoa kehyksissä, rakennuksen entisten asukkaiden jälkeensä jättämissä teksteissä, Arelan itse tekemässään tekstiilitaiteessa ja ajan patinoimissa huonekaluissa, joista usealla on sisällään jokin tarina. Koko ympärillä olevaa tilaa siivittää harkitut värit.

Maija Arelan juuret ovat syvällä Tampereella. Hänen vanhempansa ovat käyneet saman koulun Tammelassa. Tammela on ollut suunnittelijalle aina läheinen kaupunginosa. Pikilinnassa hän on asunut perheineen jo kaksikymmentä vuotta. Synnyinseudulla, perheellä ja sukupolvelta toisille jatkuvilla perinteillä on Arelalle suuri merkitys. Nykyään hänen kaksi tyttäörtään toimivat pääsuunnittelijana ja viestinnän vastaajana yrityksessä. Arela korostaa haastattelussa suomalaisille vierasta kulttuuria, jossa suku pitää yhtä, jopa saman katon alla.

Tammelan komeimmaksi kivitaloksi tituleeratulla Pikilinnalla on pitkät perinteet ja kiinnostava historia. Maailmansodan jälkeisessä ajassa Tampereella vallitsi suuri asuntopula, kun ihmiset olivat menettäneet kotejaan ja kaupungin asumistaso oli alhaisempi kuin muualla maassa. 1920 -luvulla ryhdyttiin ripeisiin rakennustoimiin. Kenkätehtailija Emil Aaltonen halusi nostaa työväen elintasoja ja korostaa heidän kiintymystään kotiin, perheeseen ja rauhalliseen kulttuuriyhteiskuntaan. 1924 valmistui Pikilinna, jonka ensimmäinen kerros oli varattu liikehuoneistoille. Asuinhuoneistot olivat erikokoisia ja sen ajan mittapuun mukaan korkeatasoisia ja hyvin varusteltuja. Rakennukseen muutti perheettömiä yksinasujia, perheellisiä sekä johtoportaan virkailijoita. Mielenkiintoinen yksityiskohta historiasta liittyy Pikilinnan pihaan, jossa lapsia kiellettiin oleskelemasta, koska sen koettiin olevan vaarallinen. (Urkola, 1992, s. 26-30)

Oma tulkintani: Arelan näkemyksien, arvomaailman ja visuaalisuuden suora välittyminen ovat asioita, jotka saivat minut nostamaan opinnäytetyössäni hänen haastattelunsa esiin eri tavoin. Jokainen tarvitsee oman alansa esikuvia, jotka eivät tutkimuspohjaisia lähdemateriaaleja juurikaan tarvitse.

6 Kierrätys ja kestävyys kotien keskiössä

Luvussa 6 tarkastelen kotien, kestävän sisustamisen ja kierrättämisen ideologiaa ja siihen liittyviä komplekseja.

Omien havaintojen ja haastatteluiden kautta asukkaista ja kodeista nivoutui esiin yksi vahvasti yhdistävä tekijä: Panostaminen kestäväan laatuun, kierrätettyihin keräysaarteisiin (kuva11) ja ajan patinoimiin perintöhuonekaluihin. Osa haaveilee enemmän tai vähemmän tavaran tyhjenemisestä, osa on sen jo tehnyt, ja kaikkien taloudessa uutena ostamisen sekä kertakäyttöisen kulutus on minimoitu.

Nykypäivänä ekologisuuteen ja eettisyyteen panostaminen on kuluttajalla helpompaa kuin aiemmin. Valmistajat, muotoilijat ja yritykset korostavat materiaalien kierrättämistä ja ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavien työvaiheiden käyttöä. Esimerkiksi Saksassa se on lainsäädännöllä edellytettyä. Nopea teknologisoitumisen kehitys vaatii muotoilijalta jatkuvaa uudistumista. Myös trendien vaihtuminen tiuhaan tahtiin on aiheuttanut kuitenkin myös esimerkiksi huonekaluissa käytettyjen materiaalien heikentymisenä. (Kaven, 2014, s.79, 97.)

Tuotteiden ja valmistajien läpinäkyvyys helpottaa myös ostajien ostopäätöksissä. Vaikka uutena ostaminen koetaan turvallisemmaksi kuin ennen, suosii moni sisustaja käytettyä ja kierrätettyä tavaraa. Esimerkiksi haastateltavani Karoliina Pentikäinen luottaa kodin hankinnoissa Tori.fi -kierrätyksen verkkokauppaan.

Tori.fi:n liiketoiminnanjohtaja Jenni Tuomisto kertoo suosion johtuvan sivuston helposta käytettävyydestä, jossa kuluttaja voi tehdä ilmoituksen maksuttomasti. Hän uskoo, että pienyrittäjien tuotteet pääsevät heillä paremmin esille ja kuluttajien on helpompi lähestyä niitä. Kuukausittain Tori.fi:tä on käyttänyt n. miljoona suomalaista vuosien aikana. (Ojala, 2016)

Vaikka kierrätyksestä on kasvanut buumi, löytyy siitäkin ongelmakohtia. Myös jätteen hyödyntämistä materiaaliksi on alettu huomattavasti lisätä, mutta kysynnän ja käytön kierrätystuotteille ja –materiaaleille tulisi olla maksimaalinen, jotta ne korvaisivat muita

tuotteita. Hidastavana tekijänä kierrätyskonseptissa ja sen tuotteissa on huomattu olevan hankkijoiden ja kuluttajien ennakkoluulot ja epäluottamus kierrätystuotteiden laadusta. Tähän ongelmaan haetaan kuitenkin ratkaisua suunnittelemalla kierrätystuotteille laatukriteerien laatimista. <https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/hillinta/-/artikkeli/8bde6ca5-7802-4c36-a4da-34086e9c5287/kierratys-ja-uusiokaytto.html>

Voimme ihan yleismaailmallistenkin havaintojen ja sosiaalisen median perusteella olettaa, että ekoajattelusta, kierrätyskulttuurista ja tilan raivaamisesta tyhjemmäksi, ns. konmarituksesta, on tullut yhtäkkinen trendi. Kenen elämäntapaa voi nykymaailmassa luokitella ekologiseksi, kun porsaanreikiä on niin paljon? Yksi ei syö lihaa, mutta samaan aikaan tilailee verkkokaupoista ja halpis ketjumyymälöistä. Toinen on tiedostava ostokuluttaja, mutta kaupunkiautoilee ja jätteiden kierrättäminen jää vähälle.

Vuonna 2001 teetetyin *Arkielämän ympäristöpolitiikka* -tutkimushankkeen pohjalta tehty kirja tarkastelee luvussa *Vihreän kuluttajan monet kasvot* piirteitä, mitä tulee erilaisiin kuluttajiin ja niiden kategorioimiseen:

”Vihreä kuluttaja voidaan nähdä monella tavalla. Ympäristötietoisena ostostentekijänä, arkisia pieniä ympäristötekoja tekevänä kierrättäjänä, poliittisena kuluttaja-aktiivina, vähän kuormittavana kuluttajana tai vihreään alakulttuuriin kuuluvana toimijana.” (Massa, Ilmo & Ahonen, Sanna, 2006, 73-74)

Kierrättämisen paradoksaali on monialainen ja siksi vihreät arvot omistavan ja/tai ekologiseen elämäntapaan pyrkivän kuluttajan voi olla haastavaa identifioida omaa panostaan. Lisää hämmennystä voi kuluttajalle voi aiheuttaa trendien vaihtuvuus ja tietynlaisiin elämäntapamuutoksiin painostavat ilmiöt. Alla esimerkki uudesta mediaan nousseesta:

Uusi trendi konmarituksen haastajaksi on japanista lähtöisin oleva wabu-sabi, jossa kehoitetaan luopumisen sijaan suurpiirteisyyteen ja tyylikkääseen epäjärjestykseen. Tyypillisiä tälle suuntaukselle ovat luonnolliset materiaalivalinnat ja niiden kulumisen jälkien sietäminen. Ilmiöllä oikeutetaan kierrätysaarteita ja rakkautta löytöihin. Tyyli-suuntauksen katsotaan istuvan erityisen hyvin lapsiperheisiin (Killström, 2019, Deko -digilehti)

Vaikka otokseni tässä luvussa on rajattu, osoittaa se kuitenkin kierrättämisen monimuotoisuuden, mikä ilmenee kaikissa näissä neljässä kodissa.

7.Kuvakollaasi

Valokuvat ovat tärkeässä roolissa produktiossani. Olen käyttänyt koteja ja ihmisiä kuva-
tessani 35mm digijärjestelmäkameraa. Yhteensä kameran rullalle kertyi neljästä haasta-
teltavasta n.700 kuvaa. Lukuun 6. keräämääni kollaasiin valitsin kuvia, joita en ehkä olisi
valinnut sisustusartikkeleihin. Mutta joissa on jotain kiinnostavaa kotien kesken yhdisty-
viä paloja, joko värimaailmansa, kuvakulman, tyylin tai mielenkiintoisen yksityiskohdan
vuoksi. Jokaisessa on kuvateksti, mutten erittele niihin koteja, vaan tämän luvun päätar-
koitus on tuoda ilmi kuvan ja kuvatekstin rikkaudet toimittajan näkemyksenä (Kuvat 20-

Kuva 20. Värien ja varjojen leikki

Kuva 21. Kauniiden astioiden arkihetki.

Kuva 22. Elämä koriste-esineissä.

Kuva 23. Etätyöläisen ilmentymää.

Kuva 24. Kaikki kaunista.

Kuva 25. Pulla tukassa ja muita kertomuksia.

Kuva 26. Kaikella on tehtävänsä.

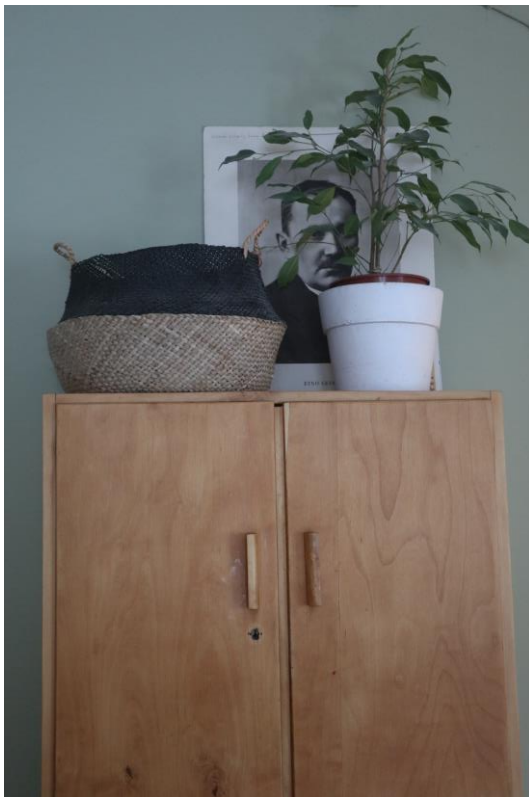
Kuva 27. Muodon ja tarkoituksen funktiot.

Kuva 28. Suloisuuden perikuvaa.

Kuva 29. Monta muistoa yhdessä.

Kuva 30. Harmonian ja runollisuuden kohtaaminen.

8 Reflektointi

Luvussa 8 reflektoin omaa oppimistani ja onnistumistani viestinnän ja muotoilun osaamiseen ja yleisiin aspekteihin. Tutkin ja pohdin, millainen on hyvä artikkeli ja täsmennän sitä lyhyesti sisustuksellisesta näkökulmasta. Luvun loppuun olen koonnut haastateltavieni ja hankkeistajani palautteen artikkeleista ja yhteistyöstämme.

8.1 Hyvän artikkelin muodot ja aakkoset

Alla luettelen sekä lähdeaineiston pohjalta että journalistiikan opintojeni ja toimittajan kokemusteni kautta kertyneitä huomioita hyvästä artikkelista.

Artikkeli on yksi juttutyypeistä ja se on usein lyhyt tai keskipitkä, mutta usein niissä käsitellään myös laajempia aiheita. Tärkeää on ensisijaisesti näkökulman haku ja pääteema. Lähdeaineiston käyttö ja niihin viittaukset lähdeluetteloiheen ovat artikkeleissa yleisiä.

Artikkeli käsittelee aina teemaa, ilmiötä tai asiaa, joka perustuu havainnointiin tai tutkituun tietoon. Artikkelin julkaisumuoto ja kohderyhmä määrittelee sen käsittelytavan, tekstilajin, esitystyylin ja yleisen muodon. Riippumatta artikkelin tyylistä ja sisällöstä, kirjoittajan on tiedettävä jutun taustat tai koottava sitä pohja-aineistoksi. Artikkelilla on aina tavoite, joka määritellään ennen kirjoittamiseen ryhtymistä. Usein sillä on tarkoitus levittää lukijoille kokemuksia ja näkemyksiä, jotka kirjoittaja on koonnut teoriassa ja/tai käytännössä. (Rautio, Tuija, 2011-2012, s.1)

Hyvässä artikkelissa on selkeä rakenne, punainen lanka ja se houkuttelee lukijaa johdonmukaisesti. Otsikko, ingressi ja väliotsikot ovat tarpeellisia selkeyttämään erityisesti pitkää artikkelia ja ne lisäävät myös jutun kiinnostavuutta ja toimivat ns. täkyinä. Sensaatiohakuisuus ei kuitenkaan asiapitoisissa artikkeleissa ole tyylikästä. Asiallinen artikkeli esittää asiat asioina eikä niihin liitetä moraalittomuuksia tai omia vahvoja näkemyksiä tai mielipiteitä.

Lyhyet ja ytimekkäät ilmaisut ilman ylimääräisiä sanoja tai päätteitä toimivat usein monen tyyliässä julkaisussa. `Kill your darlings` on ehkä kliseinen, mutta hyvä ohjenuora artikkelia työstäessä. Opiskellessani lehtijournalismia vuosina 2010-2011 sain silloiselta opettajaltani edelliseen liittyvän kallisarvoisen vinkin, mikä on kulkenut mukani siinä asti: älä selitä, vaan näytä. Kyseinen ohje viittaa yhtä aikaa sekä kuvailevaan että suoran

tyylin käyttöön. Tiivistetty teksti kertoo usein myös sen perinpohjaisesta työstämisestä verraten rönsyilevään ja runsaaseen. Asian kiteyttäminen sen sijaan, että aihetta laajennettaisiin moneen hajanaiseen osaan, pitää lukijan mielenkiinnon yllä. (Hakala, 2015.S73-74.) Tämäkin toki riippuu tekstin tyyllilajista. Asiallinen ja neutraalin puolueeton artikkeli esittää asiat asioina eikä niihin liitetä moraalittomuuksia tai omia vahvoja näkemyksiä tai mielipiteitä, etenkin esimerkiksi haastateltavana olleesta henkilöstä.

Sisustusartikkelien tyyllille ominaista on rikas sanojen ja ammattisanaston käyttö. Jutussa, jossa on mukana henkilö(haastateltava) tai aihe/kohde on visuaalinen, eläväinen kuvailu on asiaan kuuluvaa. Tuotemainonta on hyvin yleistä erityisesti kodin design- ja sisustuslehdissä. Inspiroituminen ja tyylikkyys ovat avainsanoja esteettisyyttä ilmentävissä jutuissa(kuva31). Sisustusartikkelit painottuvat myös uuden luomiseen ja niiden esille tuomiseen sekä innovaatioihin. Niiden on tarkoitus aistia ja innostaa tulevaisuudennäkymiin.

Muotoiluun, erityisesti sisustukseen liittyvissä artikkeleissa yleistä ovat visuaalisuudeltaan monipuoliset valokuvat, jotka keskittyvät struktuureihin, tekstuureihin, tilaan tai arkkitehtuuriin. Usein niissä kuvataan tiettyä yksityiskohtaa tai asetelmaa. Laajemmissa jutuissa kuvakollaasit kuvateksteineen ovat yleisiä. Tällöin jutun koko visuaalisuus hahmottuu lukijalle kaikenkattavasti. Se miten suunnitelmallisia tai asetelmallisia kuvat ovat, riippuu jutun luonteesta ja siitä, onko artikkeli tiettyjä tuotteita esittelevä tai mainostava vai esimerkiksi tilan sisustusta esittelevä.

YHTEINEN JUTTU

Moderni puutalo -blogin Meri ja Petri Kokkonen suhtautuvat niin sisustamiseen kuin bloggaamiseen rennosti ja huumorilla.

Lili Bergström kuvat Riina Saikkonen

11/15

31. Kuvaesimerkki seesteisen harmonisesta ja mielenkiintoa herättävästä sisustusjuttusta. Deko 11/15.

Artikkelin tulee aina huomioida lukijakuntansa. Se vaatii kirjoittajalta havainnoinnin, tiedon keräämisen ja aiheeseen perehtymisen lisäksi hyvää kielioppia ja kieliasua, sillä lukijaa ei koskaan kannata aliarvioida.

8.2 Oma oppiminen ja kehitys muotoilun ja viestinnän alojen näkökulmista

Tässä alaluvussa avaan lopputulosta ja pohdin omaa onnistumistani muotoilijana ja journalistina toiminnallisessa produktiossani. Käyn osa-alueet läpi yksi kerrallaan.

8.3.2 Miten onnistuin?

Tein itselleni selkeät päämäärät, jotka määrittivät työtäni sen edetessä. Päämääräni oli hallita tekniikka. Päämääräni oli tuottaa vaikuttavaa viestintää ja estetiikkaa, joka tarjoaa sekä muille että itselleni oppimis- ja tunne-elämyksiä. Kolmas yhtä tärkeä päämäärä kuin edelliset, oli valmistautua työelämään ja pitäytyä annetuissa ohjeissa ja deadlineissa, jotka ohjaajani ja hankkeistajani minulle laativat. Neljäs oli uudet ihmiskohtaamiset, kontaktit ja verkostoituminen.

Selkeän ja kattavan paketin kokoaminen oli hetkittäin todella haastavaa, sillä rajaaminen ja kontekstissä pysyminen tuottavat itselleni jatkuvaa opettelua. Suoriuduin niistä kuitenkin askel kerrallaan.

Sisustusartikkelien kohdalla valokuvaamista tulee mielestäni joko suunnitella hyvin tarkkaan ja asetelmallisesti, tai sitten heittäytyä tilaan ja kohteeseen, jolloin lopputulos voi olla jotain ihan uutta ja mielenkiintoista. Päädyin heittäytymiseen. Valokuvaamisessa kehityin mielestäni paljon, edistyin erityisesti yksityiskohtien kuvaamisessa ja valon käytössä.

Lähikuvat ovat oleellinen osa sisällön tulkintaa ajatellen ja ne tarjoavat usein katsojalleen visuaalisen arvoituksen. Valokuvaamisessa kehityin mielestäni paljon, edistyin erityisesti yksityiskohtien kuvaamisessa ja valon käytössä. Mittakaavan vaihteluilla ja graafisilla kokeiluilla saa juttuihin paljon vaihtelevuutta ja kiinnostavuutta. Erityisesti tekstuurien kuvaamisella ja korostamisella voi saada aikaiseksi kolmiulotteista ja abstraktia maailmaa. (Freeman, 2011. S.92-93, 162-163) Aiemmin olen yrittänyt kuvata liikaa kerralla ja lopputulos on voinut muistuttaa sillisalaattia. Nyt opin yksityiskohtien merkittävyyden. Tekstuurien kuvaaminen on ollut osaamisalueellani aina vahvinta, tässä produktiossa ne jäi-

vät kuitenkin vähäisiksi. Tämä johtuu osittain siitä, että kodeissa vieraillessa aika oli rajallinen ja usein keskittyi pääasiassa isompiin tiloihin ja yksityiskohtiin. Sain kuitenkin vangittua kameraan jokaisesta henkilöstä ja kodista jotain todella merkityksellistä, ja vapautettua ne jälleen kuvien muotoon.

Suurin edistysaskeleeni oli Adobe Photoshop -ohjelman käytön oppiminen. Taistelin vuosia kuvankäsittelyohjelmien kanssa enkä hallinnut kunnolla edes perustyökaluja. Muutettuani Tampereelle tilasin ohjelmat etäopintojen vuoksi. Ja opin käyttämään niitä. Produktion aikana olen koukuttunut yllämainitsemaani ohjelmaan niin, että sen äärellä voi vierähtää tuntikausia.

Sisustustoimittajan työ, jossa täytyy hallita muotoilun ja viestinnän osa-alueet vaativat jatkuvaa suunnitelmallisuutta, havainnoivaa läsnäoloa, tasapainottelua ja visuaalista sekä rakenteellista ymmärrystä itse tekemiseen. Media-alalla ajankäytön hallitseminen ja realisointi sekä yleinen priorisointi työskennellessä ovat olleet yksi haastavimmista ja opettavaisimmista asioista koko matkan aikana. Näillä osa-alueilla minulla on vielä paljon kehitettävää. Sorrun välillä tahtomattani huolimattomuuteen ja epäselkeyteen yrittäessäni hallita liian montaa asiaa kerralla.

Produktion aikana minun oli hyödynnettävä koko rajallinen aika mahdollisimman tehokkaasti. Jokainen juttukeikka kesti 2-3 tuntia, jonka aikana minun tuli käyttää kaikki aistini, havainnointikykyäni, kuvaus- ja kommunikointitaitoni. Kirjoittaa asioita ylös, kuunnella, keskittyä ja keskustella. Löytää oikea semantiikka ja visuaalinen ilmentymä juuri sen kodin ja ihmisen kohdalla, opinnäytetyöni ja artikkeleitteni kannalta.

Tekstien ja haastatteluiden kohdalla koin suuria onnistumisen tunteita. Kirjoittaminen on ollut aina vahvuusalueettani, mutta nyt se siirtyi uudelle tasolle, erityisesti, koska sain itse kirjoitustyöhön niin paljon harjaannusta. Tarvitsen vielä kokemusta ja harjoittelua selkeiden asiatyylisen tekstien kanssa, koska minulla on oma persoonallinen tapa kirjoittaa, mikä taas ei sovi kaikenlaisiin juttutyyleihin.

Haastattelut sujuivat mielestäni ammattimaisesti, ja keskustelut haastateltavan kanssa olivat todella antoisia. Sain näistä ihmisistä ja kodeista todella paljon inspiraatiota ja uusia näkemyksiä alalta. Erityisen mielenkiintoisen näkökulman tähän loi se, että haastateltavat toimivat itsekkin muotoilun ja viestinnän aloilla. Vuorovaikutus toimi puolin ja toisin. Jokaisen jutun kohdalla olen halunnut kunnioittaa yksilön ja kodin intiimiyyttä loppuun

saakka ja uskon, että se näkyy työn jäljessä. Kuitenkin välillä, erityisesti tekstien kohdalla pohdin, olenko pysynyt jokaisen kohdalla neutraaliuden rajoissa. On tuntunut arkaluonteiselta kirjoittaa toisesta ihmisestä ja hänen kodistaan, enkä ole halunnut sortua ylianalysointiin ja tulkintaan. Onnistuin kuitenkin ikuistamaan teksteihin eläväisesti ne olennaimmat ja tärkeimmät asiat. Artikkelit tein tehtävänannon mukaisesti ja sovitussa aikataulussa. Onnistumiseeni vaikutti huikeiden ammattilaisten neuvot, vinkit ja preppaaminen. Yhteistyö kaikkien produktioon osallistuneiden kanssa tuotti paljon uusia ulottuuksia ja näkemyksiä aloille.

Muotoilijana ja viestijänä on tärkeää luoda itselleen brändiä, verkostoja ja uskottavuutta. Palavaa halua tehdä jotain merkittävää, kunnioittaen kanssatekijöitään ja yleisöä. Opin-tojen aikana ja tietyissä elämäntilanteissa voi olla haastavaa hallita nämä alueet kompu-roimatta, ilman virhelyöntejä. Ne kuitenkin valmistavat työelämään, kasvattavat ja kyp-syttävät ammatti-identiteettiin, eikä liian valmista mielestäni tarvitse koskaan olla. Vir-heistä oppiminen tuottaa inspiraatiota ja antaa uusia työkaluja. Jatkuva uteliaisuus ja uuden löytäminen pitävät hereillä ja lailla lapsen asioista loputtomiin kiinnostuneena.

Luin vielä opinnäytetyöni loppuksi toisen muotoilijan opinnäytetyötä aiemmilta vuosilta, jossa käsiteltiin muotoilijaa brändinä. Tekstiä selaillessani silmiini paistoi ensimmäisenä yksi oleellinen sana, josta sain vastauksen omaan kysymykseeni, onnistuinko produk-tiossani. Tekniikan, aikataulujen, teorian ja tiedon sekä kaikkien osa-alueitten hallinnan lisäksi muotoilun ja viestinnän aloilla työskentely vaatii intohimoa. (Kingelin, 2016. S. 1-5) Mielestäni onnistuin tässä produktiossa hyvin.

8.3 Haastateltavien palaute

Pyysin ja keräsin haastateltaviltani kirjallisesti palautetta sosiaalisessa mediassa yksi-tyisviestillä tai sähköpostitse.

Kuvat oli minun mielestäni tosi kivoja, olit hyvin saanut sitä keskipäivän valoisuutta niihin ja kuvakulmat olivat oikein edustavia. Teksti oli sopivan tiivis ja olit nostanut sinne varmasti kiintoisimmat pointit. Itse haastattelutilaisuus oli myös rento ja luonteva! Kokonaisuutena juttu näytti omaan silmään juurikin aikausilehtityyliseen julkaisuun sopivalta paketilta. Aihekin on minusta kiinnostava, ateljeet ja kodit on niin intiimejä ja alitajuntaisesti muovautuneita ympäristöjä, että ne kertoo varmasti ihmisestä enemmän kuin pelkät potrettikuvat.

Antti Hämäläinen, 15.4.2019.

Teksti ja kuvat kuvasivat ihanalla tavalla meille tärkeitä asioita arjessamme. Kanssasi oli helppo ja luonteva työskennellä ja osasit nostaa tekstiin mielenkiintoisia juttuja keskustelustamme. Kiitos

Laura Happo, 8.4.2019.

Reetta Huuskon lähestymistapa haastattelussa oli tuore ja mielenkiintoinen, jota siiviitti molempien kiinnostus sisustuksen yksityiskohtiin. Tekstissä hän on saanut lyhyesti ilmastua kaiken oleellisen ja kuvissa valojen käyttö on uudenlaista.

Maija Arela 15.4.2019.

8.4 DesignOnTampereen palaute

DOT:n toiminnanjohtaja ja päätoimittaja Emilia Kiialainen toimi mentorinani ja palautteenantajana koko opinnäytetyön ajan.

Suhtauduit artikkelisarjan tekemiseen selvästi intohimosta alaan ja kirjoittamiseen ja se näkyi positiivisesti koko prosessin ajan. Alun idea täsmentyi matkan varrella ja fiilistelevä teksti sai ryhtiä kerrontaan. Otit yhteyttä oma-aloitteisesti mikäli et saanut tarvitsemiasi vastauksia edetäksesi, mikä on työelämässä tärkeä taito prosessin eteenpäin viemiseen. Tavoitteiden kirjaaminen sopimuspapereihin oli tärkeä välivaihe yhteistyön etenemiselle. Sinulla on vahva tyyli tuottaa tekstiä blogissasi ja se heijastui kirjoitustyyliin artikkelisarjassa. Värikäs ilmaisu on mukavaa luettavaa, mutta samaan aikaan artikkelityyppisessä tekstissä tulee säilyttää konstailemattoman selkeä kerronta, jotta lukija seuraa mukana. Toimittajan työssä oikeakielisyys, kerronnan äänensävyyn säilyttäminen läpi tekstin ja selkeän näkökulman ja painotusten ottaminen on tärkeää. Toivottavasti opit näitä tämän artikkelisarjan kirjoitusprosessin myötä lisää. Lopputulos on tavoitteiden mukainen ja onnistunut. Otamme mielellämme artikkelisarjan mukaan DOT-lehden #7 sisällön suunnitteluun. Kiitos yhteistyöstä!

Emilia Kiialainen, toiminnanjohtaja. 17.4.2019

9 Loppusanat

Koko opinnäytetyön ajan kahlasin läpi ammatti-identiteettiäni, sen vahvuuksia ja heikkouksia. Pohdin erityisesti sisäistä tekstiilisuunnittelija -minääni. Mielessä tulvi kysymyksiä liittyen valmistumiseen ja omaan statukseen, tulevaan ammattiin. Olenko tarpeeksi muotoilija ja tekstiilisuunnittelija, jos haluan vain valokuvata koteja ja ihmisiä, tyylejä, ti-

loja, arkkitehtuuria ja kulttuuri -ilmiöitä sekä kirjoittaa niistä? Tai ehkä kuvittaa tai kirjoittaa kirjan. Sisustaa tiloja ja sommitella. Maalata. Nauttia loputtomiin väreistä ja struktuureista. Olenkohan *tarpeeksi*.

Samaan aikaan, lähes huomaamattani, mielessä siinsikin jo seuraava alitajuntani hahmotelma: olen huomannut olevani yhä inspiroituneempi ja kiinnostuneempi ihmisten pukeutumisesta ja tyyleistä liittyen tietynlaiseen genreen tai skeneen. Ideat lähtivät taas elämään.

Kunnianhimoni alalle on kasvanut. Haluan verkostoitua kotikaupunkiini, ja yhteistyö muiden muotoilijoiden ja viestinnän alojen, ja erityisesti DesignOnTampereen kanssa kiinnostaa jatkossakin. Heidän innovatiivinen ja innostava toimintansa kotikaupungissamme on erittäin ammattimaista ja ihailtavaa. Olisin erittäin mielelläni osa heidän moniosaavaa tiimiään.

Opinnäytetyöni ajan olen hakenut kosketuspintaa, elänyt ja hengittänyt ihmisiä, kulttuureja ja koteja. Sitä tavallista arkea, jota elämä loppujen lopuksi suurimmaksi osaksi kaikilla on. Jotta maailmankuva pysyy tasapainoisena ja esteettisenä, koko elämän täyttävä rutiinien ja velvollisuuksien kirjo tarvitsevat vastapainokseen erilaisia intohimon nyansseja. Inspiraatiota, muotoja, värejä, muistoja, kauniita pintoja, heittäytymisiä tuntemattomaan, liikuttavia nostatuksia, pienestä numeron tekemisiä, liikuttavia innovaatioita ja eettisyyteen, maailmanparantamiseen pyrkimistä, täydellisiä kahvikuppeja ja pehmeitä peittoja, erikoisia kuvakulmia sekä vaikuttavia sanoja. Minä ainakin tarvitsen. Siksi haluan muotoilijaksi, siksi tein tämän opinnäytetyön, juuri tästä aiheesta.

Yllä kertamani osoittaa, sen mihin johdannossa viittasin: yhtä ja ainoaa tietä ei ole. Ja seuraava, aivan uudenlainen idea voi alkaa elämään jo edellisen ollessa vielä vaiheessa. Edeten suunnitelmissa johdonmukaisesti ja realistisesti, unelmista tiukasti kiinni pitäen, ovet voivat avautua minne vaan.

Aivan lopuksi oivalsin erään tärkeän asian: kyllä, olen muotoilija, tekstiilisuunnittelija. Ja olen valmis, ihan pian.

10. Lähteet

Kirjallisuus

Aalto, Ilona, Paikka kaikelle. 2017. S.42-46, 46-48. Otavan kirjapaino Oy, Keuruu.

Aaltonen, Susanna, 2010. Sisustaminen on kuin käsialaa: Carin Bryggman ja Lasse Olinkari Sisustusarkkitehdin ammatissa 1940- 1950 -luvulla. S.101. Bookwell oy, Porvoo.

Anttila, Tupu, 1995. Pyynikki, Tampereen helmi. Tekstitalo oy & offset.

Hakala, Jukka, 2015. Miten saan viestini perille. S 73-74. Bookwell oy, Porvoo.

Hämäläinen, Hanna-Leena. 1989. Pienestä painostusryhmästä laajaksi jäsenjärjestöksi, Tampere-seuran viisi vuosikymmentä, s.11. Datapeisti oy/tekstitalo offset oy Tampere.

Massa, Ilmo & Ahonen, Sanna. 2007. Arkielämän ympäristöpolitiikka. S 73-74. Hakapaino, Helsinki.

Seppälä-Kaven, Ulla. 2014. Sisustuksen ajat. S.79, 97. Saarijärven offset Oy. Saarijärvi.

Savio, Mari & Rapia, Kati 2011. Surrur tee oma Marimekkosi, Werner Söderström oy, Helsinki.

Tanska, Johanna & Juha, Talo minussa, Minä talossa. 2011. s.95-96. Kariston kirjapaino oy, Hämeenlinna.

Äänikirjat:

Kondo, Marie, 2016. Iloa säkenöivä järjestys, Bookbeat. S.2-8.

Verkkolähteet

Garrity, Amanda, 2019.

<https://www.goodhousekeeping.com/home/organizing/a25846191/what-is-the-konmari-method/> (Luettu 15.4.2019)

<https://designontampere.com>

<https://designontampere.com/dotlehti/>

Hautakangas, Mikko, Ahva, Laura ja Haara, Paula. 2017. Sovittelujournalismin käsikirja. S.6-8.

<https://sovittelujournalismi.fi/wp-content/uploads/2017/11/sovittelujournalismin-kasikirja.pdf> (Luettu 12.4.2019)

Honkonen, Marja. Journalistin ohje18, 2016

<https://www.journalisti.fi/artikkelit/2016/9/mit-min-sanoin/> (Luettu 10.4.2019)

Karttunen, Sari 2016, Kirpputorikoukussa <https://kultut.fi/kolumni/>

(Luettu 8.4.2019)

Killström, Seija, Deko -digilehti. Julkaistu 8.4.2019.

<https://dekolehti.fi/design-trendit/sisustustrendit/unohda-konmaritus-wabi-sabi-sallii-elaman-jaljet-dekon-toimittaja-taydellinen-ruuhkavuosiin/> (Luettu 16.4.2019)

Ojalehto, Juhani. 2016. <https://www.yrittajat.fi/uutiset/545990-suomen-vilkkain-kauppa-paikka-torifi-avautui-pienyrittajille> (luettu 11.4.2019)

[Pohjalainen, Oona, 2016. Naiset, joita ihailemme, Sugar universy. \(Luettu 16.4.2019\)](https://sugar-universe.com/naiset-ihailemme-maija-anni-viivi-arela/)

<https://sugar-universe.com/naiset-ihailemme-maija-anni-viivi-arela/>

Muut verkkolähteet (kirjoittajaa ja päivämäärää ei tiedossa)

<https://ilmasto-opas.fi/fi/ilmastonmuutos/hillinta/-/artikkeli/8bde6ca5-7802-4c36-a4da-34086e9c5287/kierratys-ja-uusiokaytto.html> (Luettu 9.4.2019)

Printtilehdet

Heino, Jenna. 1/2018. Ornamo -printtilehti. S.14-16.

Häikiö, Merja. DOT 2018, vuosikerta 6/2018. DesignOnTampere ry. S.4.

Reenpää, Anni. Deko 3/2019. S.66-68.

Pro Gradu

Rautio, Tuija, 2011-2012. Artikkelin kirjoittamisohjeet, s.1.

https://oppimateriaalit.jamk.fi/kirjoittajanapu/files/2011/03/Artikkelin-kirjoittaminen_musped.pdf

Taskinen, Anu 2007. Gradu, Kuluttaja tuli kotiin – Sisustusihanne yhteiskunnan arvojen heijastumana, s.2, 36-37

https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/11949/URN_NBN_fi_jyu-2007352.pdf?sequence=1

Alkuperäiset lähteet: Kodin Kuvalehti 11-12/2005. S.20-24 ja 32-36.

Muut lähteet

Palautteet

Antti Hämäläinen, 15.4.2019. Instagram. Laura Hoppo, 8.4.2019. Facebook.

Maija Arela, 15.4.2019. Sähköposti, Metropolia.

Kuvat

Kuvat 1,3,4,8, 11-30 tekijän itse valokuvaamia

Kuvat 5,9,10 tekijän omia

Kuva 2. <https://www.tampere-seura.fi/yhdistys/>

Kuva 6. <https://designontampere.com/kartta/>

<https://d> <https://www.facebook.com/DesignOnTampere/photos/a.412381118773584/1477481032263582/?type=3&theateresignontampere.com>

Kuva 7. <https://designontampere.com/uusi-dot-lehti/>

Kuva 31. Deko -digilehti 5/11 <https://dekolehti.fi/sisustusideat/elokuun-deko-on-ilmestynyt/>

Liitteet

Liitteen otsikko: Siellä koti missä -Muuttajat kertovat kotipesänsä rakentamisesta. 3x liitettä

Siellä koti missä ovet avoinna. 1 x liitettä

